BOMBAY:

PRINTED AT THE EDUCATION SOCIETY'S PRESS, BYCULLA.

मुंबईमा

एज्युकेशन सोसायटीना छापखानामां छाप्युं

प्रस्तावना.

केळवणी खाताना सर्वोपरी अधिकारीनी आज्ञाथी आ ग्रंथ जोड्योछे. निशाळोमां बहुधा खप लागे एवा, संस्कृतपरथी बनेला अपभ्रंश, गूजराती शब्दोनी तथा गूजराती भाषामां वपराता साधारण फारसी, अरबी, अने तेओपरथी थयेला शब्दोनी व्युत्पत्ति जणाववानो प्रयत्न आ ग्रंथमां कर्योछे ए करवामां नीचे लखेला पुस्तकोनी सहाय लीधीछे:—

विल्सनकृत संस्कृत—इंग्रेजी कोष.
मोनियर विलियम्सकृत संस्कृत—इंग्रेजी कोष.
" " इंग्रेजी—संस्कृत कोष.
गोल्डस्टकरकृत संस्कृत—इंग्रेजी कोष.
वाचस्पत्यं.
मोल्सवर्थकृत मराठी—इंग्रेजी कोष.
बीम्सकृत सान्वय (कम्पारेटिव) व्याकरण.
नर्मकोष.
प्रभाकरकृत अपभ्रष्टशब्दप्रकाश.
नवलरामकृत व्युत्पत्तिपाठ.
टेलर अने व्रजलालकृत संस्कृत धातुकोष.
व्रजलालकृत उत्सर्गमाला.
छोटालालकृत गूजराती शब्दमूलदर्शक कोष.
फार्बसकृत हिंदुस्थानी—इंग्रेजी कोष.
शेक्सपीयरकृत " " "
कानूझुलुगात अरबी—फारसी कोष.
मुनतखबुललुगात अरबी—फारसी कोष.
लुगाते सर्वरी अरबी—हिंदुस्थानी कोष.

शुद्ध संस्कृत शब्दो गूजरातीमां एटला बधा वपरायछे के तेओने दाखल करतां ग्रंथ बहु मोटो थई जाय, ए माटे तेओने उमेर्या नथी.

पुष्कळ शब्दोनी व्युत्पत्ति जडती नथी माटे तेवा शब्दो पण आ ; कमां लीधा नथी.

आ पुस्तकमां अटकळ उपर आधार राख्यो नथी. जेम बने तेम ल्पित व्युत्पत्तिने वेगळी राखवाने बहु तजवीज करवामां आवीछे. काम मारा एकलाथी यथायोग्य बनी शके नहि एवुं मानी गूजरात ॥ कालेजगा नीचे लखेला शिक्षकोनी जोडे अने ट्रान्स्लेटरनी ... कामदारोनी साथे विचार अने चर्चा करी ग्रंथ तैयार कर्योछे.

रा० रतनलाल त्र्यंबकलाल.	मुनशी अबदुल्ला.
रा० हरीलाल नारणजी.	रा० बळवंतराम महादेवराम
रा० मुकुंदराम नित्याराम, बी. ए.	शास्त्री सुखेश्वर बापुजी.
रा० परभुलाल उत्तमराम.	रा० माणेकलाल आशाराम.

प्रथम खरडो बनावी तेमांना दरेक पाठविषे तथा क्रियापद तेओपरथी थयेला शब्दो तथा परचूरण शब्दो विषे एमनी जोडे ... कर्यो. एम करवामां मने एमनी तरफथी घणी मदद मळी, अने सुधर्यो. प्रगट थया पछी जे खोड, के उमेरवानुं वांचनारने तथा श वनारने जणाय ते तेमणे कृपा करी ग्रंथ रचनारने लखी ज... बीजी आवृत्तिमां तेपर ध्यान आपवामां आवशे.

आ चोपडीपरथी व्युत्पत्ति शीखववामा पेहेला दश पाठ छे ते बीजा विषयोना पाठनी पेठे समजाववा अने गोखाववा, अने त्यार क्रियापदो अने तेपरथी थयेला शब्दो तथा परचूरण शब्दो छे ते... जे वांचनना पाठमां आवे ते ते वखते शीखववा. आवृत्ति १ सप्तेम्बर सन १८८१.

जोडायलां नाम वांचनमां आवे ते शिक्षके जुदां पडावी तेओने
[illegible] बीजां उदाहरण पूछवां.

अनुक्रमणिका.

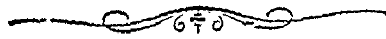
जोडायलां नाम वांचनमां आवे ते शिक्षके जुदां पडावी तेओनो संबंध, वगेरे होय ते तथा बीजां उदाहरण पूछवां.

पाठ २ जो.—एक जेवा देखाता शब्दो.

(१) घणाक बोलमां बे के वधारे भाग होयछे, पण तेनांनो दरेक जुदो पडेलो एकलो वपरातो नथी. उदाहरण,—अजाण्यो (अ+जाण्यो), अपमान (अप+मान), कुकर्म (कु+कर्म), वदचाल (वद+चाल) परोपकार (पर+उपकार), सन्नारी (सत्+नारी), बेशक (बे+शक) सुधारो (सु+धारो), दुर्गुण (दुर्+गुण), कजोडुं (क+जोडुं), निराधार (निः+आधार), विजोग (वि+जोग), प्रयत्न (प्र+यत्न), अनादि (अन्+आदि), अनुमत (अनु+मत), अणघटतुं (अण+घटतुं), चोपगां (चो+पगां), सकर्मक (स+कर्म+क), गेरहाजर (गेर+हाजर), दूधवाळो (दूध+वाळो), मामलतदार (मामलत+दार), मुखडुं (मुख+डुं), लाडकडी (लाड+कडी), निंदक (निंद+क), आनंदी (आनंद+ई), धनवंत (धन+वंत), स्वच्छता (स्वच्छ+ता), बाळपण (बाळ+पण), मीठाश (मीठ+आश), गुरुत्व (गुरु+त्व), प्रकाशित (प्रकाश+इत), इत्यादि.

(२) जुदा पाडीने एकला वापरवामां आवता नथी एवा भागने उपसर्ग के प्रत्यय कहेछे. शब्दनी पहेलो एटले डाबे हाथे जोडवामां आवेछे ते उपसर्ग कहेवायछे, अने शब्दनी पछी एटले जमणे हाथे जोडवामां आवेछे ते प्रत्यय कहेवायछे. उपलां उदाहरणमां अ, अप, कु, वद, पर, सत्, बे, सु, दुर्, क, निः, वि, प्र, अन्, अनु, अण, चो, स, गेर, ए उपसर्ग छे; अने वाळो, दार, डुं, कडी, क, ई, वंत, ता, पण आश, त्व, इत, ए प्रत्यय छे. घणाक उपसर्ग अने प्रत्यय संस्कृत भाषामांथी आवेलाछे, अने केटलाक फारसी अने अरबी भाषामांना दाखल थया छे.

व्युत्पत्तिप्रकाश.

पाठ १ लो—जोडायला शब्दो.

केटलाक शब्दो बे के वधारे नाम जोडाईने थयाछे.

(१) एमांना केटलाकने छूटा पाडीए तो वच्चे 'अने' अ
आवे. उदाहरण,—माबाप, धणीधणीआणी, लेणदेण, वादविवाद,
गोटला, पानसोपारी, रसरोटली, रामलक्ष्मण, कौरवपांडव, घांच
दीकरोदीकरी, इत्यादि.

(२) एवां केटलांक जोडायलां नामनी वच्चे छट्ठी विभक्ति
हार होयछे. उदाहरण,—घरधणी, हिंदुस्तान, अंगज्ञान, विद्या
कुळदेवी, गोपाळदास, उत्तरअरुणप्रकाश, विश्वासघात, इत्यादि.

(३) एम जोडायलां केटलांक नाममां बीजा शब्दोनो अ
होयछे. उदाहरण,—दरियामहेल=दरियाने कांठे बांधेलो महेल. द
=दहींमां आथेलां वडां. खांडकेरी=खांडनी चासणी पायली केरी
शक्ति=तर्क करवानी शक्ति. जळकूकडी=जळमां वसनारी कूकडी
माखी=मध बनावनारी माखी. वरराजा=वर एज राजा एटले
जेवो बनेलो वर, इत्यादि.

(४) केटलांक नामने बीजुं नाम मानने अर्थे, अडक बत
सगाई देखाडवाने, के बीजा कारणसर जोडवामां आवेछे. उदाहर
केशवराय, वल्लभराम, भीमदेव, जगाभाई, भाऊसाहेब, रामजीप
मंगळपारेख, रणछोडचोकशी, गुलाबवहु, मोतीकाका, मणीमामा, द
भाईपारसी, महमदमीआ, गवरीशंकरदीवान, इत्यादि.

(५) केटलाक शब्द विशेषण अने नाम जोडाईने बनेछे. ७
हरण,—बाळचारित्र, महासागर, सूक्ष्मदर्शकयंत्र, मदांध, स्थितिस्था
पाछलोपहोर, इत्यादि.

संस्कृत उपसर्ग.

पाठ ३ जो.—भाग १ लो.

गूजरातीमां घणुं करीने वपराता मुख्य संस्कृत के संस्कृतपरथी ाब्दो, थयेला उपसर्ग—

अ=नहि. उदाहरण,-अखूट=खूटे नहि तेवुं. अशक्य=थई न ाके तेवुं. अक्षय=नाश वगरनुं. अयोग्य=योग्य नहि ते. अधीरुं=धीरज वेनानुं. अमर=मरे नहि तेवुं, इत्यादि.

अण=नहि. उदाहरण,-अणसमजु=समजे नहि ते. अणघटतुं=घटे हि ते. अणबनाव=बनाव नहि ते, इत्यादि.

अन्=नहि. शब्दनो पहेलो अक्षर स्वर होय तो 'अ' ने बदले 'अन्' विछे. उदाहरण,-अनन्त=अंत नहि एवुं. अनेक=एक नहि ते, एटले कथी वधारे, घणा. अनास्था=आस्था नहि ते. अनादि=जेने आदि भारंभ) नथी ते, इत्यादि.

अनु=साथे, मळतुं, पछी. उदाहरण,-अनुपान=साथे पीवानुं. अनुर=पाछळ चालनार (सेवक). अनुसरवु=मळतां आववु, इत्यादि.

अंतर्=मध्ये, मांहे, वचमां. उदाहरण,-अंत:पट=मांहेनो पट. अंतन=अंदर जता रहेवु. अतर्गोळ=मांहेथी गोळ.

अति=बहुज. उदाहरण,-अतिनिद्रा=बहुज ऊंघ. अत्यंत=घणुज. तेलोभ=बहुज लोभ, इत्यादि.

अधि=उपर, वधारे, बहुज. उदाहरण,-अध्यक्ष=उपरी. अधिपति=री राजा. अधिकारी=उपरी, इत्यादि.

अप=नीचुं, ऊतरतुं, नठारुं, ऊलटुं. उदाहरण,-अपमान=मानथी ळटु ते. अपकारक=माठुं करनार. अपहरण=छीनवी लेवु. अपभ्रंश= शब्दनुं अशुद्ध रूपान्तर थवुं. अपशुकन=नठारा शुकन. अपद= नीचा शब्द, गाळ, इत्यादि.

अव=नीचुं, नठारुं, ओछुं. उदाहरण,-अवगुण=नीचा के नठारा . अवदशा=नठारी दशा. अवतरवुं=अव+तृ=नीचुं आववुं— अवकृपा=ओछी कृपा. अवगति=नठारी गति, इत्यादि.

उप=पासे, नानुं. उदाहरण,—उपग्रह=मुख्य ग्रहनी आसपास फरना नानो ग्रह. उपनाम=मुख्य नामनी साथे बीजुं नाम. उपगुरु=वडा गुरु हाथ नीचेनो नानो गुरु. उपमंत्री=नानो मंत्री. उपनेत्र=आंखनी राखवानां नेत्र=चश्मा. उपवन=नानुं वन=वाडी के बाग, इत्यादि.

पाठ ३ जो.—भाग २ जो.

क=नठारुं. उदाहरण,—कपूत, कजात, कजोड, कछोरु, इत्यादि.

कु=नठारुं. कुभारजा=नठारी स्त्री. कुबोध=नठारो बोध. कुक नठारुं काम, इत्यादि.

दुर्=नठारुं, अघरुं, ओछुं. एनुं रूप कोई ठेकाणे दुष् था उदाहरण,—दुर्गुण; दुर्लभ एटले मळवुं अघरुं ते; दुराचरण; दु दुर्बळ; दुर्जन; दुष्काळ (दुकाळ); दुष्कर्म, इत्यादि.

निर्, निष्=नहि, विना. उदाहरण,—निर्दय, निर्धन, निराश, नि निर्जीव, निष्फळ, निष्कपट, इत्यादि.

पर=बीजो, बीजानो, पारकुं. परदेश, परधर्म, पराधीन, पर परलोक, इत्यादि.

परि=चारे मेर, घणुंज, पूर्ण. उदाहरण,—परिमिति, परीक्षा, प परिपक्व, परिश्रम, इत्यादि.

प्र=आगळ, बहार, मोटुं. उदाहरण,—प्रख्यात, प्रमुख, प्र प्रफुल्लित, प्रबळ, प्रदेश, प्रयत्न, प्रारंभ, प्रवृत्ति, प्रदीप्त, इत्यादि.

प्रति=ऊलटुं, पाछुं, के सामुं, दरेक. उदाहरण,—प्रतिपक्षी, वादी, प्रत्युत्तर, प्रतिबिंब, प्रतिदिन, प्रतिवर्ष, इत्यादि.

वि=विशेष, गयेलुं के नथी, जुदुं के बहारनुं, बदलायलुं. हरण,—विजय, विज्ञान, विभाग, विराग, विधवा (वि+धव एटले जेनो धणी मरी गयेलो छे ते, विफळ, विदेही, विस्मृति, विदेश, वि विजाति, विजोग, विकार, विकृति, विचित्र, इत्यादि.

स=साथे, सरखुं. उदाहरण,—सकुटुंब, सकर्मक, सगुण, सजाति,

सम् के सं=साथे, पूर्ण. उदाहरण,—समक्ष, समर्थ, समर्पण, संरक्षण, संबंध, संगम, इत्यादि.

सह=साथे. उदाहरण,—सहवास, सहगमन, इत्यादि.

सु (टूंकुं रूप स)=सारू. उदाहरण,—सुकृत, सुबुद्धि, सुकीर्ति, ...ध, सुरूप के सरूप (सु + रूप) एटले सारूं रूप, सपूत, सपात्र ...कार्णु, सरस (सु + रस) = सारो रस, इत्यादि.

स्व=पोतानुं. उदाहरण,—स्वदेश, स्वजाति, स्वधाम, स्वभाषा, ...ादि.

पाठ ४ थो.—फारसी उपसर्ग.

कम=ओछुं, थोडुं, नठारूं. उदाहरण,—कमअकल=ओछी अकल, ...मजोर=थोडा जोरवाळो, कमबख्त=भाग्यहीन, कमनसीब, इत्यादि.

गेर=विना, नहि. उदाहरण, गेरफायदे=फायदाविना, गेरहा-...र=हाजर नहि, गेरवाजबी=वाजबी नहि, इत्यादि.

बद=खोटुं, नठारूं, उ०,—बदचाल=नठारी चाल, बदफेल ...=नठारूं काम, बदबो=नठारो वास, इत्यादि.

बे=विना, नठारूं. उ०,—बेशरम=शरमविनानो, बेहद=हद-...नानुं, बेहाल=नठारा हाल, बेअदब=सभ्यताविनानो, इत्यादि.

ना=नहि. उदाहरण,—नादान=डाह्यो नहि, नाखुश, नाहक, ...नालायक, नादार, इत्यादि.

संस्कृत तथा गूजराती प्रत्यय[1].

पाठ ५ मो.—भाग १लो.

स्वरादि प्रत्यय लगाडतां मूळ शब्दनो अंत्य अकार अने जातिदर्शक प्रत्यय उडी जायछे.

---

[1] प्रत्येक उपसर्गनो अर्थ टूंकामां जणावी शकाय छे तेम प्रत्येक प्रत्ययनो अर्थ टूंकामां जणावी शकाय नहि तथा, परंतु तेओना भाग संक्षेपमां जणावी शकाय.

[illegible]	[illegible]	आनर.	नाम करेछे.
आन.	नाम करेछे.	आई.	नाम करेछे
आनि.		आउ	विशेषण करेछे.
आणी		आट.	नाम करेछे.
[illegible]		आटो.	
अन.	नाम तथा क्रिया करेछे	आव	क्रियापदनो प्रेरक भेद करेछे.

अक. उदाहरण,—रक्ष+अक=रक्षक एटले रक्षण करनार. पाल+अक=पालक एटले पाळणार.

अण. उदाहरण,—छांट+अण=छांटण. गोठव+अण=गोठवण. जम+अण=जमण, इत्यादि.

आण. } नाम करेछे.
आणी. }

आमण. नाम करेछे.

आमणो-णी-णुं विशेषण करेछे.

आरो-री-रुं. नाम करेछे, कोईकमां विशेषण करेछे.

आल-लु-ळ-ळुं. विशेषण करेछे.

आव. आज्ञार्थमा प्रेरक भेदनो प्रत्यय छे.

आश. नाम करेछे.

ई (सं. इन्-ई) विशेषण करेछे.

ईओ, के इयो नाम तथा विशेषण करेछे.

इयल, इक, इको. विशेषण करेछे.

इतो-ती-तुं कृदंत विशेषण करेछे.

इलो-ली-लुं. विशेषण करेछे.

ईश. भविष्यकाळनो प्रत्यय.

उ. नाम तथा विशेषण करेछे.

क. नाम करेछे.

कणो. विशेषण करेछे.

कार=करनार.

को, की, कु विशेषण करेछे.

गर-रो-री-रुं=करनार, नाम तथा विशेषण करेछे.

गारो.-करनार.

गाळो. मोसम बतावेछे.

डो, डी, डुं. जाति तथा लघुतादर्शक प्रत्यय.

ता. } =पणुं.
त्व. }

पण, पणुं. नाम करेछे.

नार-री-रुं.=करनार. नाम करेछे.

मय, मान, मंत.विशेषण करेछे.

मो. अनुक्रममा संख्यानुं स्थान बतावनार प्रत्यय.

यो. भूतकाळनो प्रत्यय.

वट=पणुं.

वटी=राखनार. कंकावटी=कंकु जेमां रहेछे ते. माथावटी=माथा उपर लूगडानो जे भाग रही डाघ पडेछे ते.

वटो=कबजो, बहार जवुं.

वत, वान विशेषण करेछे.

वाळ सं. पाल्=पालन करवुं.

वाळो-ळी-ळुं विशेषण करेछे.

वो, वुं वो काई विशेषपणुं बतावतो नथी. वुं क्रियापद करेछे.

लो. लघुतादर्शक प्रत्यय.

ळो, ळी, ळुं. संस्कृतपरथी गूजराती थयेला शब्दोने लागेलो विशेषणनो प्रत्यय.

फारसी.

ग.=पणुं

खानुं=ठेकाणुं.

खोर.=करनार.

गर. } =करनार
गार. }

गीर =लेनार, जीतनार, जोनार.

ची.=राखनारो.

दान =राखवानी—मूकवानी जग्या.

दार =वाळो.

मंद =वाळो. विशेषण करेछे.

बाज =करनार.

वान.=वाळो. विशेषण करेछे.

वार.=वाळो.

अणी. उदाहरण,–वळग+अणी=वळगणी. वांझ+अणी=वांझणी. एम कापणी, शीवणी, मापणी, इत्यादि.

अणुं. उदाहरण,–कूटणुं, भरणुं, धरणुं, दळणुं, रांधणुं, विंधणुं, वलोणुं*, वगोणुं*, इत्यादि.

अणो. उदाहरण,–बीजणो. विशेषण नरजातिमां णो, नारीजातिमां णी, अने नान्यतरजातिमां णुं थायछे. उदाहरण,—धावणो, धावणी, धावणुं, इत्यादि.

अत. उदाहरण,–जमत, रमत, बेसत, वधत, गमत, इत्यादि.

जेने छेडे ओ होय तेनो ओ कहाडी नांखी उव करी प्रत्यय जोडवो. इ के ई होय तो तेनी अने प्रत्ययनी वचमां य अने उ के ऊ होय तो व जोडवो. जेमके 'जो' नुं जुवत, 'पी' नुं पीयत, अने, 'सू' नुं सूवत.

अतर. उदाहरण,–भणतर, पणतर, जणतर, वणतर, कळतर, इत्यादि.

अन. उदाहरण,–अंजन, मंजन, बंधन, वांचन, वचन, भजन, इत्यादि.

आई. उदाहरण,–लखाई, चोखाई, मोटाई, वडाई, शेठाई, चतुराई, मीठाई, घडाई, इत्यादि.

आउ. उदाहरण,–चडाउ, वगडाउ, उडाउ, इत्यादि.

आट. „ लपलपाट, सराट, फरसाट, सणसणाट, गडगडाट, गभराट, वणाट, चळकाट, वळवळाट, कलकलाट, इत्यादि.

आटो. „ बूमाटो, गर्पाटो, झपाटो, इत्यादि.

आड. „ जमाड, रमाड, चखाड †, इत्यादि.

आण. „ कलकलाण, नीचाण, ऊंचाण, वेचाण, इत्यादि.

आणी. „ भटाणी, शेठाणी, कहाणी, लहाणी, देराणी, जेठाणी, इत्यादि.

क्रियापदमां क्रियानाथ प्रमाणे आणी, आणो, आणुं थायछे; ने विशेषण पण तेना विशेष्यनी जाति प्रमाणे थायछे. उदाहरण, छपाणो, छपाणी, छपाणुं, उपलाणो देश.

---

* ए शब्दोमाथी अंत्यनो व जतो रहेछे.

† ए शब्दनुं प्रेरक भेदना नियमप्रमाणे रूपांतर थयुं.

आमण. उदाहरण,–लखामण, रंधामण, अकळामण, गभरामण, शीखामण, इत्यादि.

आमणो, आमणी, आमणुं. उ०,–डरामणो, डरामणी, डरामणुं, इत्यादि.

आरो, आरी, आरुं. उ०, गळीआरो, गळीआरी, गळीआरुं, रंगारो, रंगारी, सहीआरो-री-रुं, पाणीआरुं, मझीआरुं, इत्यादि.

आल, आलु, आळ, आळु. उ०,–दया + आल के आलु = दयाल के दयालु. (संस्कृत लनो गूजरातीमां घणे ठेकाणे ळ थायछे). करुणाळ, करुणाळु, मायाळु, वाचाळ, वटाळ, जीवाळ, लोहीआळ, रेताळ. गूजराती शब्दोमां वाळो, वाळी, वाळुं प्रत्ययोमांना वनो अ थई आळो, आळी, आळुं थायछे. उदाहरण,—घीआळो, घीआळी, घीआळुं, रूपाळो, रूपाळी, रूपाळुं, पंखाळो, पंखाळी, पंखाळुं, इत्यादि.

आव. उदाहरण,–लखाव, बोलाव, इत्यादि.

आश. ,, नरमाश, चीकाश, तीखाश, खटाश, मीठाश, इत्यादि.

पाठ ५ मो—भाग २ जो.

ई (सं० इन् उपरथी). उदाहरण,—सुखी, दुःखी, वादी, अधिकारी, इत्यादि.

ई. उदाहरण,–मुखी. घणांक विशेषणने नारीजातिनुं रूप ई प्रत्यय लगाडवाथी थायछे. उ०,–पोची, राती, मीठी, गळी, मोळी, लांबी, लाडकी, लीली, इ०.

इयो अथवा ईओ. उ०,–पातळियो, बरोबरीओ, कापडियो, मळीओ, इत्यादि.

इयेल. उदाहरण,–अडियेल, गुणियेल.

इक. ” –वार्षिक, मासिक, धार्मिक, इत्यादि.

ईको. ” –मणीको, शेरीको.

ईतो, ईती, ईतुं. उ०,–जाणीतो, जाणीती, जाणीतुं, मानीतो-ती-तुं, इ०.

ईलो, ईली, ईलुं. उ०,–हठीलो, हठीली, हठीलुं, नानीलो, रसीलो इ०

ईश*. उदाहरण,–जईश, रहीश, खाईश, लावीश, इत्यादि.
उ. „ हितेच्छु, विश्वासु, उतारु, खेडु, इत्यादि.
ओ. „ कलाइघडो, वडनगरो. ए नरजातिदर्शक प्रत्यय छे.
क. „ ठंडक, बेठक, थानक, इत्यादि.
कणो. „ लडकणो, बोलकणो, मारकणो, इत्यादि.
कार. „ ग्रंथकार, चित्रकार, इत्यादि.
को, की, कुं. „ लाडको, लाडकी, लाडकुं, इत्यादि.
गर, गरो, गरी, गरुं. उदा०–चूडगर, कारीगर (कार्यकर), कह्यागरो,
कह्यागरी, कह्यागरुं, काजगरो, काजगरी, काजगरुं.
गारो. उदाहरण,–कामणगारो,
गाळो. „ लम्रगाळो, केरीगाळो, आंबागाळो.
डो, डी, डुं. „ बापडो, बापडी, बापडुं, भायडो, बायडी, गामडुं, इत्यादि.
ता. „ नम्रता, योग्यता, स्थिरता, दीनता, इत्यादि.
त्व. „ दासत्व, पुरुषत्व, गुरुत्व, इत्यादि.
पणुं, पण. „ मोटापणुं, मोटपण, घरडापणुं, घडपण, डहापण,
नानपण, अदेखापणुं, सगपण, इत्यादि.
नार, नारो, नारी, नारुं. उदा०,–लखनार, लखनारो, लखनारी, लखनारुं,
पाळनार, जनार, वेचनार, इत्यादि.
मय. उदाहरण,–आनंदमय, जळमय, प्रकाशमय, इत्यादि.
मान. „ बुद्धिमान, श्रीमान, शोभायमान, इत्यादि.
मंत. „ बुद्धिमंत, श्रीमंत, इत्यादि.
मो. „ पांचमो, सातमो, इत्यादि.
यो. „ भूल्यो, नरड्यो, इत्यादि.
वट. „ वहीवट, घरवट, साचवट, नाणावट, इत्यादि.
वटी. „ माथावटी, कंकावटी, नाणावटी, वहाणवटी, इत्यादि.
वटो. „ भोगवटो, देशवटो, इत्यादि.
वंत. „ धनवंत, दयावंत, इत्यादि.

* काळना प्रत्यय व्याकरण जोवाथी सविस्तर समजाशे. आ पुस्तकमां ते बधा नोंध्या नथी. जाति, वचन, विभक्ति, कृदंत वगेरे व्याकरणना विषयोना प्रत्यय पण ते विषय जोवाथी तेज व्याकरणपरथी देखाडशे.

वान. उदाहरण,—धनवान, बळवान, विद्वान, इत्यादि.
वाळ. „ रखवाळ, कोटवाळ, इत्यादि.
वाळो. ळी, ळुं. उदा०,-दूधवाळो, दूधवाळी, दूधवाळुं, टोपीवाळो, बोरवाळी, इत्यादि.
वो, वुं. उदाहरण.—लाडुवो, छोडवो, इत्यादि. जवुं, खावुं, इ०.
लो. „ पाटलो, खाटलो, इत्यादि.
ळो, ळी, ळु. उदा०—आंधळो, आंधळी, आंधळुं, पांगळो, इत्यादि.

ए उपरांत एवा बीजा प्रत्यय पण कोई कोई शब्दोमां आवेछे.

पाठ ६ ट्ठो.—फारसी प्रत्यय.

ई. उदाहरण,—दीवानी, गरमी, बहादुरी, साहेबी, फोजदारी, जहांगीरी*, गुलामी, खबरदारी, इत्यादि.
खानुं. „ दवाखानुं, केदखानुं, तोपखानुं, कारखानुं, इत्यादि.
खोर. „ पतराजीखोर, हरामखोर, हलालखोर, मस्तीखोर, इत्यादि.
गर. „ जादुगर, नगीनगर, इत्यादि.
गार. „ मददगार, जूलमगार, गुनेगार, परहेजगार, इत्यादि.
गीर. „ जहांगीर, तमासगीर, दिलगीर, इत्यादि.
ची. „ खजानची, मसालची, बबरची, तबलची, इत्यादि.
दान. „ कलमदान, पानदान, पीकदान†, मच्छरदान, चादान, गुलाबदान, इत्यादि.
दार „ मामलतदार, मजमुदार, छडीदार, जमीदार, इत्यादि.
मंद. „ अकलमंद, दोलतमंद, इत्यादि.
बाज. „ दगाबाज, कसरतबाज, इत्यादि.
बान. „ महेरबान.
वार. „ उमेदवार, तपसीलवार, इत्यादि.

---

* गीरी प्रत्यय केटलाक शब्दोने लगाडेछे, परतु ते फारसीमां नथी, तोपण केटलाक लोक बोलेछे. जेमके देसाइगीरी, आफताबगीरी, गुलामगीरी.

† ए शब्दोमां ई प्रत्यय उमेरी पानदानी, गुलाबदानी, वगेरे बोलवानी रूढी पडी गईछे.

पाठ ७ मो.—धातु उपरथी शब्दोनुं थवुं.

१. धातुने प्रत्यय लागवाथी क्रियापद, नाम, विशेषणादि शब्दो बन्याछे, माटे धातु ए शब्दोनां बीज के मूळ छे.

२. संस्कृत शब्दोपरथी घणाखरा गूजराती शब्दो बन्याछे, अने घणाक संस्कृत शब्दो तेमनां शुद्धरूपे गुर्जरभाषामां वपरायछे.

३. संस्कृत शब्दोना धातु केटला ने क्रिया छे अने तेओने प्रत्ययो कया कया अने केवी रीते लाग्याछे ते जाणवुं बहु अघरुं छे, तथा ते जाणवानी गरज गूजराती भाषा शीखनारने नथी, परंतु गूजराती शब्दो थतां संस्कृत रूपोमां विकार थयाछे तेनुं अने एम बनेला मूळ गूजराती शब्दोपरथी भिन्न भिन्न अर्थ दर्शावनारा बीजा शब्दो थयाछे तेनुं काईक ज्ञान मनोरंजक अने उपयोगी छे. एनां थोडां उदाहरण आ पाठमां आपीए छीए.

धातु.	अर्थ.	संस्कृत शब्द	गूजराती शब्दो
अक्,अंक्.	चिन्हकरवुं.	अंक.	आकवु, आक, अंकिल, आंको, आंकणी, अंकाववुं, अंकगणित, अंकित, अके, अंकुर, अंकुश, इत्यादि.
अग्, अंग.	जवुं.	१. अंगुलि.	आंगळी, आंगळ, आंगळुं, आंगळियुं, आंगणुं.
अग्, अंग.	जवुं.	२. अग्नि.	आग, आगियो, अगन, अगियारी=पारसी लोकना अग्निनुं मंदिर.
		३. अंगार.	अंगारो, अंगारवुं, अंगारी, अंगाखरी.
ंज.	आंजवुं.	अंजनम्.	अंजावुं, आंजणी, आज्यो, अंजाववुं, अंजाईश, अंजन, आजण, इ०.
.	करवुं.	करोति. कर्त्ता इ०.	कर्म, करे, करवुं, कर्युं, करीश, काम, कामण, करनार, करणी, करण, कारण, कारज, व्याकरण, अहंकार, उपकार, कर्त्तरि, कर्मणि, अकर्मी, क्रिया, इत्यादि.

पाठ ८ मो.—उत्सर्ग.

संस्कृत भाषापरथी प्रथम प्राकृत भाषा उत्पन्न थई अने प्राकृतपरथी गूजराती भाषा बनीछे. आ बंने विकार थतां संस्कृत शब्दोमांना केटलाक अक्षर मूकी देवामां आव्याछे, केटलाक अक्षर बदलाई गयाछे, तथा बीजा फेरफार पण थयाछे तेने उत्सर्ग कहेछे. उदाहरण,—

संस्कृत.	प्राकृत	गूजराती.
कुंभकारः	कुंभारो.	कुंभार.
लोहकारः	लोहारो.	लोहार, लुहार, लवार.
मनुष्यः	माणूसो.	माणस.
निंबकः	निंबओ.	लींबडो.
मया सूत्रं उत्कीलितं.	मइ सूत्तं उक्कीलिउं.	में सूतर ऊकेल्युं.
सुपुत्रः लिखति.	सुपुत्तो लिखई.	सपूत लखेछे.
वक्रं.	वंकुं.	वांकुं.
श्मश्रु.	मंसू.	मूछ.
अक्षि[1].	अंख्खि.	आंख्य, आंख.
मंक्षणं.	मंख्खणं.	मांखण.
अश्रु.	अंसु.	आंसु.
कर्म.	कम्म.	काम.
अद्य.	अज्ज.	आज.
दर्भः	डभ्भो.	दाभ.
नृत्य.	नच्चं.	नाच.
वाद्यं.	वज्जुं.	वाजुं.
सत्य.	सच्च.	साच.
मार्गति.	मग्गइ.	मागे.
चत्वारि.	चत्तारि.	चार.
पक्वं.	पक्कं.	पाकुं.

[1] जे संस्कृत शब्दने छेडे इ के ई होयछे तेना गुजराती अपभ्रंशमां कांइक यकार बोलायछे. उदाहरण,—अक्षिनुं आंख्य, मालिनीनुं मालण्य, शुंठीनुं सुंठ्य, वगेरे. ए प्रमाणे भाषा गुजरातमां बोलायछे, सूरत भरूचमां बोलातुं नथी, परंतु जे मूळ संस्कृत [illegible] न होय तेना गुजराती अपभ्रंशमां यकार बोलवो ए खोटुं छे.

वर्णविकार.

पाठ ९ मो. स्वरविकार.

भाग १ लो.

घणुंकरीने संस्कृत शब्दमांना जोडाक्षरमानो एक अक्षर जतां तेनी आगलो स्वर दीर्घ थायछे. उदाहरण,—

स०	गु०	स०	गु०
गलः	गाल.	भल्लः	भालो.
नग्नः	नागो.	बिल्वं.	बीलु.
कज्जलं.	काजळ.	सिद्धं.	सीधुं.
हल्लति.	हाले.	चिक्कणं.	चीकणुं
वाष्प.	वाफ.	दुर्बलः	दूबळो.
कुब्जक.	कूबडो.	चक्रं.	चाक.
बिम्ब.	बींबुं.	दुग्धं.	दूध.
हड्डुं.	हाड.	अंगुष्टः	अगूठो.
कर्कटी.	काकडी.	शब्द.	साद.
हट्ट.	हाट.	छल्ली.	छाल्य, छाल.
सप्त.	सात.	नक्रं.	नाक.
शर्करा.	साकर.	चर्वणं.	चावणुं.

पाठ ९ मो.—भाग २ जो.

घणाक संस्कृत शब्दोमांना ऋनो गूजरातीमां इ, के उ, के अ, के ओ थायछे, उदाहरण,—

संस्कृत.	गुजराती.	संस्कृत.	गुजराती
शृगाल.	शियाळ.	घृतं.	घी.
शृंगक.	शींगडुं.	गृध.	गीध.
दृष्टं.	दीठुं.	अमृतं.	अमी.

संस्कृत.	गूजराती.	संस्कृत.	गूजराती.
वृश्चिक:	वींछी.	शृंगाटं.	सींगोडुं.
वृद्ध:	बुढ्ढो.	पृष्ठं.	पूठुं.
पृच्छ.	पूछ.	शृणोति.	सुणे.
शृंगार.	शणगार.	मृत्यु.	मोत.

व्यंजनमां भळ्या विनानो ऋ होय तो तेनो रि के रु थायछे.

सं०	गू०	सं०	गू०
ऋद्धि:.	रिद्धि.	ऋक्ष:.	रींछ.
ऋषि.	रुषि.	ऋतु.	रुतु.

केटलाक संस्कृत शब्दोमांना ऐनो ए अने औनो ओ गूजरातीमां थायछे.

सं०	गू०	सं०	गू०
वैरं.	वेर.	भैरव:	भेरव.
सैन्यं.	सेन.	वैदिक:	वेदियो.
गैरिकं.	गेरु.	एकैकं.	एकेक.
यौवनं.	जोबन.	गौरवं.	गोरव.
औषधं.	ओखड.	सौराष्ट्र:	सोरठ.
दौहित्र:	दोहीतरो.	गौरमृत्तिका.	गोरमटी.
कौपीनं.	कोपीन.	चौर:	चोर.

पाठ १० मो. व्यंजनविकार.

भाग १ लो.

घणाक संस्कृत शब्दोमांना कोई व्यंजनो गूजरातीमां लोप थायछे. उदाहरण,—

सं०	गू०	सं०	गू०
छगणं.	छाणुं.	भांडागारं.	भंडार.
रजनी.	रेणी.	वचनं.	वेण.
रचितं.	रच्युं.	हरति.	हरे.
सूत्रधार.	सूतार.	गवाहार.	गवार.
भिक्षाहारी.	भीखारी.		

केटलाक शब्दोमां कनो ख, के ग, के ड थायछे. उदाहरण,—

स०	गु०	स०	गु०
कील:	खीलो.	कीलक:	खीलडो.
शकटी.	शगडी.	काक:	काक, कागडो.
मूक:	मूगो.	कार्मणकार:	कामणगारो.
कर्मकर	कामगरो.	कार्यकर:	काजगरो.
सकलं.	सगळुं.	शाक:	साग.
कसति.	खसे.	कूटं.	खोटुं.
कोण:	खूणो.	बक:	बग.

पाठ १० मो.—भाग २ जो.

केटलेक ठेकाणे ख, घ, थ, ध अने भनो ह थायछे.—

नखर: उपरथी नोहोर, नरेहेणी. सखी=सही. लेखक:=लहीओ. मघ=मेह. माघ:=माह. प्राघुण:=प्राहुणो ने तपरथी परोणो. कथयति=केहे. क्रोध:=क्रोह. कुथ्यति=कोहे. मथितं=मही. वधू=वहू. बधिर=बेहेरो. दधि=दही. वेध:=वेह. मधुक:=महुडो. साधुकार:=साहुकार. गोधूम=गहु. अधुना=अहुणा=हमणा. शोभते=सोहे. लाभ:=लाहवो. आभीर:=आहीर. नाभिका=नाहिडी. निभालयते=निहाळे.

केटलाक संस्कृत शब्दोमाना थनो तथा स्थनो ठ थायछे. उदा०,—

सं०	गु०	स०	गु०	स०	गु०
ग्रंथ:	गंठो.	ग्रंथी.	गांठ्य, गांठ.	स्थग.	ठग.
उत्थापन.	ऊठवु.	एकस्थं.	एकठु.	स्थानं.	ठाम.

केटलाकमा टनो ड थायछे. उदाहरण,—

स०	गु०	स०	गु०
घट:	घडो.	खट:	खड.
घटी.	घडी.	कर्पट.	कपडुं.
वटुक.	वडुओ.	कच्छटिका.	काछडी.
गाटि.	गाड्य.	वाटी.	वाडी.
वट:	वड.	पर्पट.	पापड.
शाटि.	साडी.	जटा.	जड.

केटलाकमां ठनो ढ, डनो ल के ळ अने तनो ड थायछे. उदा०,—

सं०	गू०	सं०	गू०	सं०	गू०
पठति.	पढ.	तडागः	तळाव.	गुडः	गोळ.
प्रतिपत्.	पडवो.	मृतं.	मडुं.	पतितः	पड्यो.

पाठ १० मो.—भाग ३ जो.

कोईमांना ननो ल थायछे. उदाहरण,—

निम्बः=लींबडो. नीलं=लीलुं. नीली=लील्य, के लील. निम्बु=लींबु.

घणांकमां ननो ण थायछे. उदाहरण.—

सं०	गू०	सं०	गू०	सं०	गू०
नयनं.	नेण.	धाना.	धाणा.	धाना.	धाणी.
स्थानं.	थाणुं.	काठिनं.	काठिण.	कर्तनं.	कातणुं.
धमनी.	धमण (ण्य).	फाल्गुन.	फागण.	लंघनं.	लांघण.
मालिनी.	मालण(ण्य).	ऊनं.	ऊणुं.	खनि.	खाण.
इंधनं.	ईधणुं.	बंधनं.	बांधणं.	दोहनी.	दोहणी.
जमनं.	जमण.	चालनी.	चायणी.	वामनः	वामणो.

रने ण जोडाया होय तो बन्ने जई न थायछे. उदाहरण,—

चूर्णः =चूनो. पर्ण=पान. सुवर्ण=सोनुं. कर्णः=कान.

पनो व थायछे. उदाहरण,—

सं०	गू०	सं०	गू०	सं०	गू०
कूपः	कूवो.	गोपालः	गोवाळ.	दीपः	दीवो.
मंडप.	मांडवो.	सपाद्.	सवा.	तापः	ताव.
सर्षप.	सरसव.	विरूपः	वरवो.	वपनि.	वावे.

केटलाक शब्दोमां पनो फ के व थायछे. उदा,०—परुषं=फरसुं. पनसः=फणस. पाटयति=फाडे. परशु=फरसी. पाशः=फांसो. कच्छपः=काचबो.

---

* विसर्गनो गुजरातीमां ओ थयेलो पण ठेकाणे जोवामां आवेछे.

पाठ १० मो.—भाग ४ थो.

यनो ज थायछे. उदाहरण,—

स०	गू०	स०	गू०	स०	गू०
यशः	जस.	यम.	जम.	याति.	जाय.
यवः	जव.	यजमान.	जजमान.	युद्धं.	जुद्ध.
यात्रा.	जात्रा.	यानं.	जान.	यवासः	जवासो.
योग.	जोग.	यत्न.	जतन.	युका.	जू.
भार्या.	भारजा.	भ्रात्रीयः	भत्रीजो.	आर्या.	आरजा.

केटलाक शब्दोमां रनो ल के ळ थायछे. उदाहरण,—

हरिद्रा=हळदर. रूक्षं=लूखुं. दरिद्री=दळदरी.

शनो अने षनो स थायछे. उदाहरण,—

स०	गू०	स०	गू०	स०	गू०	स०	गू०
शंड., षंडः	सांड.	वंशः	वांसो.	शशकः	ससलो.	कोष.	कोस.
शूर्पकं.	सूपडुं.	शुंठी.	सूंठ(सूंठ्य).	श्वश्रू.	सासू.	श्वशुर.	ससरो.
पार्श्वं.	पासुं.	दश.	दस.	दंश.	डास.		
श्वाशुरं.	सासरुं.	शालि.	साल्य.	पौष.	पोस.		
विषमं.	वसमुं.	मनुष्यः	माणस.	वर्ष.	वरस.		
पुष्पति.	पोसे.						

ह नो घ, अने क्षनो ख, छ, अने झ थायछे. उदाहरण,—सिंह=सिंघ. संहारः=संघारो. दाहः=डाघो. सुलक्षणः=सलखणो. लाक्ष=लाख. द्राक्षा=द्राख. पक्षी=पंखी. कुक्षि=कूख. रक्षा=राख. ऋक्ष=रींछ. क्षुरः=छूरो. क्षीर्णं=झीणु. क्षरति=झरे. तीक्ष्ण=तीखुं. क्षमा=खमा. क्षार=खार. प्रेक्षितं=पेख्युं. कक्षा=काख. अवलक्षितं=ओळख्युं. लिक्षा=लींख. गवाक्षकः=गोखलो, इत्यादि.

संस्कृत शब्दो गुर्जर थता आ अने बीजा घणा विकार पामेछे.

क्रियापदो अने तेओपरथी थयेला शब्दो.

वांचनना तथा बीजा पाठोमां क्रियापदादिक शब्दो आवे तेमांना जे आमां होय तेओनी व्युत्पत्ति शीखववी.

गूजराती मूळ.	संस्कृत धातु के शब्द.	क्रियापद.	नाम.	विशेषण.
अकळा.	अकलित.	अकळाववुं, अकळायो, अकळाई, अकळायुं.	अकळामण, आकळ विकळ.	अकळ, अकळित, आकळो—ळी—ळुं.
अजवाळ.	उज्ज्वल.	अजवाळवुं.	अजवाळुं, अजवाळियुं.	अजवाळी. [अडियल.
अड.	अड्=अडवुं, सामा थवुं. लाग्या रहेवुं.	अडवुं, अडाडवुं.	अडाळी, आड.	आडो, आडी, अडवाणुं,
अडक.		अडकवुं, अडकाडवुं, अडकावुं.	अडकाव.	अडकायलुं, इत्यादि. [इ०.
अथड.	अठ्=जवुं, अथडाववुं.	आथडवुं, अथडवुं.	अथडामण, आथडियां.	अथडायलुं, अथडायली,
अंधार.	अंध्=आंधळा थवुं.	अंधारवुं.	अंधारूं, अंधारी, अंधारां, अंधारियुं, अंधेर.	अंधारी, अंधेर, अंधारेलो, इ०.
अफाळ.	आ+स्फाल्=आस्फाल्=पछाडवुं.	अफळावुं, अफाळवुं.	अफळाट.	अफाळेलुं—ली—लो.
अभडा.	भ्रंश, अपभ्रंश=बगडवुं.	अभडाववुं, अभडावुं.	अभडछेट, आभडछेट.	अभडायलुं—ली—लो.
आंक.	अंक्=चिन्ह करवुं.	आंकवुं.	आंकणी.	आंकेलुं, इ० (७ मो पाठ जुओ).
आचर.	चर्=जवुं, चालवुं.	आचरवुं.	आचरण, आचार, आचार्य.	आचरेलो—ली—लुं.

आंज.	अंज्=आंजवुं, चोपडवुं.	आंजवुं (७ मा पाठमां जुओ).	आंजण.	आंजेलुं, इ०
आण.	नी=लईजवुं + आ (आनय्)=आणवु.	आणवुं.	आणुं.	आणेलो–ली–लु.
आथम.	अस्त=आथमेलुं.	आथमवुं.	आथमण.	आथमणुं, आथमणी–णो.
आथर.	आस्तरण=पाथरणुं.	आथरवुं.	आथरण, आथर.	आथरेलुं, इ०
आप.	अर्पयति, अर्पण.	आपवुं, अपाववुं.	आपनार.	आपेल,अपायलुं–ली–लो, आलेलुं.
आव.	आ+या=आववुं.	आववुं.	आवक, आवकार.	आवतुं–ती–तो.
इच्छ.	इष्=इच्छवुं.	इच्छवुं.	इच्छा,इच्छनार, इच्छु.	इच्छित, इच्छेलुं-लो–ली.
उजव.	वर्ज्=तजवुं.	उजववुं.	उजमणुं, उजवणुं.	उजवेलुं, इ०
उतर.	अव+तृ=उतरवु.	उतरवुं, उतराववुं, उतारवुं.	उतरण,उतार,उतारू, उतारो.	उतरतुं–ती–तो.
ऊकल,ऊकेल.	उत्कलन=छूटुं करवुं.	ऊकलवुं, ऊकेलवुं.	ऊकेल.	ऊकेलेलो–ली–लुं, ऊकलेलो–ली–लुं.
ऊखड,ऊखेड.	उत्+खन्=ऊखडवु.	ऊखडवुं, ऊखेडवुं.	ऊखेड.	ऊखडेलो–ली–लुं, ऊखेडेलो–ली–लुं.
ऊग.	उत्+गम्=ऊगवुं.	ऊगवुं, ऊगाडवुं.	ऊगमण.	ऊगमणुं, ऊगेलो, इ०

गू० मू०	सं० धा० के शब्द.	क्रियापद.	नाम.	विशेषण.
ऊघड.	उत्+घट्=ऊघडवुं.	ऊघेडवुं, ऊघाडवुं.	ऊघाड.	ऊघाडेलो-ली-लुं, ऊघडुं.
ऊघरा.	ग्रह्=लेवुं. उद्ग्रहण.	ऊघरावबुं.	ऊघराणुं, ऊघरात, ऊघराणी, ऊघरावनार.	ऊघरावेलुं-लो ली, इ०
ऊंचक.	उच्चं, उच्चीकृतं=ऊंच-केलुं.	ऊंचकवुं, ऊंचकावबुं.	ऊंचाई, ऊंचाण, उच्चालन, ऊंचकनार.	ऊंचकेलो-ली-लुं, ऊचक.
ऊछर.	उत्+श्री=उच्छ्री=ऊ-छेरवुं.	ऊछेरवुं, ऊछरवुं.	ऊछार, ऊछेर.	ऊछेरेलुं-लो-ली, इ०
ऊछळ.	उत्+चल्=ऊछळवुं.	ऊछळवुं, ऊछाळवुं.	ऊछाळो, उछाळणी.	ऊछाळेलुं-लो-ली, इ०
ऊंज.	अंज्=ऊंजवुं.	ऊंजवुं, ऊंजावबुं.	ऊंजणी.	ऊंजेलुं-ली-लो, ऊंजावेलो-ली-लुं.
ऊठ.	उत्+स्था=ऊठवुं.	ऊठवुं, ऊठावबुं, ऊठाडवुं.	ऊठाव, ऊठामणुं, ऊठावणी.	ऊठेलो-ली-लुं. ऊठावेलो-ली-लुं.
ऊड.	उत्+डी=ऊडवुं.	ऊडवुं, ऊडाडवुं, ऊडावबुं.	ऊडाऊड, ऊडण.	ऊडेल, ऊडाउ, इ०
ऊधर.	उत्+धृ=धीरवुं.	ऊधारवुं, उधरवुं.	ऊधारो, ऊधारियो.	ऊधरेलो-ली-लुं, ऊधार.
ऊपज.	उप+जन्=ऊपजवुं.	ऊपजवुं, ऊपजावबुं.	ऊपज.	ऊपजेलुं-ली-लो, ऊपजावेलुं-ली-लो.

ऊपड.	उत्+पत्=ऊपडवुं.	ऊपडवु, ऊपडाववुं, ऊपाडवुं.	ऊपडामणी, ऊपाड, ऊपाडो.	ऊपडेलुं-ली-लो, ऊपडावेलुं-ली-लो, ऊपाडेलुं-ली-लो.
ऊमेर.	उत्+मिल्=ऊमेरवुं.	ऊमेरवुं, ऊमेरावुं.	ऊमेरो, ऊमेरण, ऊमेरणी.	ऊमेरेलुं-ली-लो, इ०.
ओसका.	आशंका=संदेह.	ओसकावुं.	ओसंक.	ओसंकायेलुं, इ०
ओळख.	उत्+लोक्=ओळखवुं.	ओळखवुं, ओळखावुं.	ओळखाण, ओळख.	ओळखीतो-ती-तुं, ओळखेलो, इत्यादि.
ओळंग.	उत्+लंघ्=उल्लंघ्=ओळंगवुं.	ओळंगवुं, ओळंगावुं.	उल्लंघन, ओळंगनार.	ओळंगेलुं. इ०
कचड.	कच्=बांधवुं, कचडवुं. [चरावुं.	कचडवुं.	कचकच, कचारियुं. कचवाट, कचुंबर, कचडाकचडी, कचवाण.	कचडायलुं, इ०
कचर.	दबाववु, कचरवुं, क-	कचरवुं, कचरावुं.		कचरायलुं, इ०
कटाव.	किट्टाव=कटावुं.	कटावुं.	काट, कटा.	कटायेलुं, कटाणो-णी-णुं.
कर.	कृ=करवु. (७ मो पाठ जुओ).			
कल्प.	क्लृप्=कल्पना करवी.	कल्पवुं, कल्पाववुं.	कल्पना.	कल्पेलुं, इ०
कस.	कष्=कसवुं.	कसवुं.	कस, कसोटी.	कसेलुं, कसायलुं, इ०
कहे.	कथ्=कहेवुं. [जवु.)	कहेवुं, कहेवडाववुं.	कहेण, कहेवत, कहाणी.	कहेलुं, इ०,
कळ.	कल्=कळवुं (समजी	कळवुं, कळाववुं.	कळतर (अनाजनुं).	कळेलुं, इ०

गू० मू०	सं० धा० के श०	क्रियापद.	नाम.	विशेषण.
कांप.	कंप्=कांपवुं.	कांपवुं, कंपाववुं.	कंप, कंपारो, कांप.[कूट.	कांपेलुं, इ०
कूट.	कुट्ट्=कूटवुं.	कूटवुं, कूटाववुं.	कूटणी, कूटणुं, कूटाकूट,	कूटेलुं, कूटियुं, इ०
कूद.	कूर्द=कूदवुं.	कूदवुं, कूदाववुं.	कूदको, कूदकारो, कूदनार.	कूदेलुं, इ०
कोह.	कुथ्=कोहवुं.	कोहवुं, कोहीजवुं, कोहवराववुं.	कोह, कोहवाण, कोहवाट.	कोह्यो, कोहेलुं, इ०
खण.	खन्=खणवुं, खोदवुं.	खणवुं.	खाण, खाडो, खाडी, खंडेर, खनिज, खापण, खाई, अखात.	खणेलुं–लो–ली.
खम.	क्षम्=क्षमा करवी.	खमवुं.	खमा.	खमती, खमातुं, इ०
खा.	खाद्=खावुं.	खावुं, खवाडवुं.	खाजुं, खाणुं, खाज, खावानुं.	खावरुं, खाधेलुं, खाधेल, इ०
खांड.	खंड्=भागवुं.	खांडवुं, खंडाववुं.	खांडणी, खंड, खंडन, खांड, खांडुं, खोड, खंडणी.	अखंड, अखंडित, खंडिया, खांडुं, इ०
खीज.	खिद्=खीजवुं.	खीजवुं, खीजववुं.	खीज.	खीजाळ, खीजेलुं, इ०
खेड.	कृष्=खेडवुं, क्षेत्र.	खेडवुं.	खेडाण, खेड, खेडु, खेडुत, खेती, खेतर, खातर.	खेडेलुं, इ०
खेल.	खेल्=खेलवुं.	खेलवुं, खेलाववुं.	खेल, खेलाडी.	खेलेलुं इ० [-ती-तुं.
खोडा.	खोड्=खोडावुं.	खोडावुं.	खोड, खांपण.	खोडो, खोडी-डुं, खोडातो-

गण.	गण्=गणवुं.	गणवुं, गणाववुं.	गणतरी, गणतर, गणोत, गणित.	गणायलुं, गण्यो, इ०
गळ.	गल्=गळवुं.	गळवुं, गाळवुं.	गळती, गळणी, गयणुं, गळुं, गाळो,गाळणार.	गाळेलुं-ली-लो, गळेलुं-ली-लो.
गा.	गै=गावुं.	गावुं, गवाडवुं, गवडाववुं.	गायन, गाणुं, गवैयो, गानार, गीत.	गायलुं, इ०
गाज.	गर्ज्=गाजवुं.	गाजवुं, गजाववुं.	गाजवीज, गर्ज्जना.	गाजेलो-ली-लुं, गजावेलो, इ०
गांठ.	ग्रंथ्=गांठवुं.	गांठवुं.	गांठ, गांठो, गांठण, गंठीओ, गांठणी, गांठीआ, गांसडी.	गांठेलुं, इ०
गुंथ.	ग्रंथ्=गुंथवुं.	गुंथवुं, गुंथाववुं.	गुंथण, गुंथणी.	गुंथेलुं, इत्यादि.
गोख.	घोष्=गोखवुं.	गोखवुं, गोखावुं.	गोखणी.	गोखणियुं, गोखेलुं, इ०
घट.	घट्=लायक थवुं.	घटवुं.		घटतुं, घटारत.
घड.	घट्=घडवुं.	घडवुं, घडाववुं, घडावुं.	घाट, घडामण, घडाई, घडतर, घडो.	घडेलुं, घाटीलुं, इ०
घवड.	घृष्=घसवुं.	घवडवुं.	घवडाट.	घनडेलुं, इत्यादि.

गु० मू०	सं० धा० के श०	क्रियापद.	नाम.	विशेषण.
घस.	घृष्=घसवुं.	घसवुं,घसाववुं, घसडवुं.	घसारो, घीसो, घासीओ, घसरको.	घसीओ, घसोटीओ,घसियुं, इ०
घुंट.	घुट्=घुंटवुं.	घुंटवुं, घुंटाववुं.	घुंटो, घुंटी, घुंटण.	घुंटेलुं, इ०
घोळ.	घोल्=घोळवुं.	घोळवुं, घोळावुं.	घोळ.	घोळेलुं, इ०
चकचक.	चकास्=चकचकवुं.	चकचकवुं.	चकचकाट.	चकचाकित.
चड के चढ.	चट्=चडवुं.	चडवुं,चडाववुं,चढवुं, इ०	चडाई, चडती, चडण, चडाव, चडाचडी.	चडतुं-ती-तो, चडीआतुं, चडाउ, चडेल.
	[=चणे.			
चण.	चि=चणवुं. चिनोति	चणवुं, चणाववुं.	चणतर.	चणेल, इ०
चपड.	चपट=चपटुं.	चपडवुं.	चपडीओ,चापडो,चपटी.	चपटुं, चपट.
चमक.	चमत्कार.	चमकवुं, चमकाववुं, चौंकवुं.	चमक, चमकळी, चमकाट, चमकारो, चमकार.	चमकेलुं, इ०
चर.	चर्=जवुं, खावुं.	चरवुं, चराववुं, चारवुं.	चराई, चरामणी, चारो.	चरेलुं, इ०
चाख.	चष्=चाखवुं.	चाखवुं, चखाडवुं.	चाखनार.	चाखेलुं, इ०
चाल.	चल्=चालवुं.	चालवुं,चलाववुं, चळवुं.	चाल, चलण, चालाकी, चाली, चाळो.	चालु, चलणी, चालतुं, चालाक, चळ, अचळ.
चाव.	चर्व्=चाववुं.	चाववुं, चवावुं,चवडाववुं.	चवेणुं,चावणियां, चवैयां.	चवडुं, चिव्वड, चिम्मड.

चाळ.	चल्=जवुं.	चाळवुं, चळाववुं, चाळववुं.	चारणी, चाळवणी, चाळण, चायणो.	चाळेलुं, इ०
चीकटा.	चिक्कण=चीकणुं.	चीकटावुं.	चीकट, चीकणाई, चीकणाश, चीकाश.	चीकटुं, चीकटायलुं, चीकणुं.
चीतर.	चित्र्=चीतरवुं.	चीतरवुं, चीतराववुं.	चीतारो, चीतराम्‌ण, चित्रो, चीतार, चित्तो, चीतणियो.	चीतरेलुं, इ०
चीर.	चीर्ण=चीरेलुं.	चीरवुं, चीरावुं.	चीर, चीरी, चीरो, चीराडो, चीराई.	चीरेलुं, इ०
चूस	चूष्=चूसवुं.	चूसवुं, चूसाववुं.	चसक, चसको.	चीसो, चूस्त, चूसेलुं, इ०
चेत.	चित्=विचार करवो.	चेतवुं, चेतववुं, चेताववुं.	चेतना, चेतवणी.	चेतेलुं, ओचिंतुं, इ०
चोर.	चुर्=चोरवुं.	चोरवुं, चोराववुं.	चोर, चोरी, चोट्टाई.	चोट्टुं, चोरियुं, चोरेलुं.
छण.	छिद्=कापवुं	छणवुं, छाणवुं, छणाववुं.	छणनार.	छणेलुं, छणावेलुं, इ०
छाव.	छद्=ढांकवुं.	छावुं, छावरवुं, छवावुं.	छावण, छावणी, छाजली, छाज, छापरुं, छजुं, छात, छाया, छांयडो.	छायलुं, छवायलुं, इ०
छींक.	छिक्का=छींक.	छींकवुं.	छींक, छींकणी.	छींकेलुं, इ०
छीन	छिद्=कापवुं.	छीनवुं.	छीन, छीनी, छीणी, छेणी.	छीनेलुं, इ०

गू० मू०	सं० धा० के श०	क्रियापद.	नाम.	विशेषण.
छूट.	छुट्=कापवुं, जुदुं करवुं.	छूटवुं.	छूटको, छूट, छुट्टी, छूटापणुं, छूटकारो.	छूटुं, छूटेलुं, इ०
छूंद.	क्षुद्=छूंदवुं.	छूंदवुं, छूंदावुं.	छूंदो, छूंदणुं, छूंदणी, छूंदणां.	छूंदेलुं, इ०
छेद.	छिद्=कापवुं.	छेदवुं, छेदावुं.	छींडुं, छींडी, छेद.	छेदेलुं, इ०
छोड.	छुट्=कापवुं, जुदुं करवुं.	छोडवुं, छोडावुं, छोडववुं.	छोडनार, छोडवनार, रणछोड.	छोडेलुं, इ०
जगाड.	जागरय्=जगाडवुं.	जगाडवुं, जगाववुं.	जागरण, उजागरो, जागरूती.	जागृत के जागरूत.
जड.	जट्=जडवुं.	जडवुं, जडाववुं.	जड, जटा, जटियां, जडियो, जडियां.	जडसो, जट्टो, जडाव, जाडुं, इ०
जण.	जन्=जणवुं.	जणवुं, जणाववुं.	जणतर, जणती.	जणेलुं, जण्यो, इ०
जनम.	जन्=जनमवुं.	जनमवुं.	जनम, जनमारो.	जनमेलुं, इ०
जम.	जम्=खावुं.	जमवुं, जमाडवुं.	जमण, जमणवार.	जमनारुं-री-रो, इ०
जा.	या=जवुं.	जवुं, जावुं.	जान, जात्रा.	जनारुं, गयेलुं, इ०
जाग.	जागृ=जागवुं.	जागवुं.	जागरण.	जागृत, इ० (जगाड जुओ.)
जाच.	याच्=मागवुं.	जाचवुं.	जाचना, जाचक.	जाचेलुं.

जाण.	ज्ञा=जाणवुं.	जाणवुं, जणाववुं.	जाण, जाणपणुं.	जाणीतुं, जाणेलुं, इ०
जीत.	जि=जीतवुं.	जीतवुं, जीताडवुं.	जीत, जय, विजिया, जेजे, जैन.	जीतेलुं, इ०
जीव.	जीव्=जीववुं.	जीववुं, जीवाडवुं.	जीवाई, जीव, जीवन.	जीवतुं, जीवाळ, इ०
जोड.	जुट्, जुड्=जोडवुं.	जोडवुं, जोडावुं.	जोडो, जोटो, जोट, जोडकुं, जोड, जोडकणा, जोडी, जोडुं, जोडणी, जोडीओ, जोडवां, जोरू.	जोडेलुं, इ०
जोतर.	युज्=जोडवुं.	जोतरवुं, जोतरावुं.	जोतर, जोतरुं.	जोतरेलुं, इ०
झर.	झृ=झरवुं.	झरवुं, झारवुं, झरपवुं.	झरण, झरो, झरमर, झरमरियु, झारो, झारी.	झरतुं, झरेलुं, इ०
झाळ.	ज्वाला=झाळ.	झाळवुं, झळाववुं.	झाळण, झाळ, झझळो.	झाळेलुं, इ०
टाक.	टक्, टंक्=टांकवुं.	टांकवुं, टंकाववुं, टांचवुं.	टांकणुं, टांकणी, टांकली, टांको, टांकी, टाकुं, टांचणी, टांच, टांचण, टंकार, टंकारो.	टाकेलुं, इ०

ग० मू०	स० भा० हे शा०	क्रियापद.	नाम.	विशेषण.
ठग.	स्थग्=ठगनुं.	ठगवुं, ठगावुं.	ठग, ठगाई,ठगवेडा,ठगारो.	ठगारूं, ठगेलो, इ०
ठणक.	ठणत्कार=ठणकारो.	ठणकवुं, ठणकारवुं.	ठणक, ठणको, ठणकारो.	ठणकतुं, इ०
ठर.	स्थिर=दृढ.	ठरवुं, ठरावबुं, ठारवुं.	ठराव, ठरीठाम, ठेर, ठार.	ठरेल, इ०
डंख.	दंश्=डंखवुं.	डंखवुं.	डांस, डंख.	डंखेलुं, इ०
डर.	दर=बीवुं.	डरवुं, डराववुं.	डर.	डरामणुं, डरकण, डरकुं, इ०
डोल.	दुल्=डोलवुं.	डोलवुं, डोलाववुं.	डोलो, चगडोळ, हिंडोळा, डोळी.	डोलतुं, इ०
ढूंढ.	ढूंढ्=ढूंडवुं.	ढूंढवुं, ढूंडाववुं.	ढूंढनार.	ढूंडेलुं, इ०
तज.	त्यज्=तजवुं.	तजवुं, तजावुं.	तजनार, त्याग.	तजेलुं, इ०
तप.	तप्=तपवुं.	तपवुं, तापवुं, तपाववुं.	ताप, तापणी, तपेलुं, तवो, तावडी, तावडो, तवेथो, तवी, तापोडीआं, ताव, तावणी, तमण, तवण.	तपेलुं-लो-ली, तातो, तावरखुं.
तर, तार.	तॄ=तरवुं.	तरवुं, तारवुं, तराववुं.	तारण, तारो (तरवामां कुशळ), तरनार, तारनार, तरापो, त्रापो.	तरतुं, इ०
तळ.	तलित=तळेलुं.	तळवुं, तळावुं.	तळनार.	तळेलुं, इ०

ताणवुं.	तन्=ताणनुं.	ताणवुं, तणावुं.	ताण, तोणा, ताणियो, ताणाताण, तांत, तांणो, तांतणो.	ताणेलुं-ली-लो.
तूट.	त्रुट्=तोडवुं.	तूटवु, त्रुटवुं.	तूट.	तूटक, इ०
तोड.	त्रुट्=तोडवुं,त्रोट्(प्रेरक).	तोडवु, तोडाववु.	तोड.	तोडेलुं, इ०
तोळ.	तुल्=तोळवुं.	तोळवु, तोळाववुं.	तोल, तोलो, तोळाट.	तोळेलुं, इ०
थाप.	स्था=स्थापवु. प्रेरक.	थापवुं, थपाववुं.	थापण,थाप,थापो,थापना, थानक, थाणुं, थाळी.	थापेलुं, इ०
थोभ.	स्तंभ्=थोभवुं.	थोभवुं, थोभाववुं.	थोभ, थोभण.	थोभेलुं, इ०
दंड.	दंड्=दंडवुं.	दंडवुं, दंडाववुं.	दंड,दाडी,दांडीओ,दांड.	दंडेल, दांडीओ.
दब.	डप्=दाबवुं.	दाबवु, दबाववु.	दाब, दबाण, दाबण.	दबेलुं, इ०
दळ.	दल्=भागवु, दळवुं.	दळवु, दळाववुं.	दळामण-णी, दळनार.	दळेलुं, इ०
दाझ.	दह्=बळवुं.	दाझवुं, दझाडवुं.	दाझ, डाम, दाझणु.	दाझेलुं, दाझेल.
दीप.	दीप्=दीपवुं.	दीपवुं, दीपाववुं.	दीवो, दीवी, दीवेट, दीवाळी, दीवेल.	दीपावडुं, दीपेलुं.
दे.	दा=आपवुं.	देवुं, देवडाववुं, देवाडवुं, देवराववुं.	देण, देवड, देणदार, देवाळु, देवाळीओ, देवुं.	दीधेलुं, इ०
दोड, द्रोड.	द्रु=दोडवुं.	दोडवु, द्रोडवुं, दोडावुं.	दोड, दोडादोड.	दोडेलुं, दोडतो-ती-तुं.

गु० मू०	स० धा० के श०	क्रियापद.	नाम.	विशेषण.
धम.	ध्मा=धमवुं.	धमवुं, धमाववुं.	धमण, धमनार, धमधमाट.	धमेलुं, इ०
धर.	धृ=पकडवुं.	धरवुं.	धरनार, धर, धरती, धरित्री. [धारा.	धरेलुं, इ०
धार.	धृ=धारवुं.	धारवुं.	धारणा, धारो, धारण, धार,	धारेलुं, इ०
धाव.	धे=धाववुं.	धाववुं, धवडाववुं.	धाव, धावण.	धावणुं, इ०
धीक.	धिक्ष्=धीकवुं.	धीकवुं, धीकाववुं.	धीकडी.	धीकेलुं, इ०
धूज, ध्रूज.	धू=धूजवुं.	धूजवुं, धूजाववुं.	धूजारो.	धूजेलो, इ०
धूण.	धू=धूणवुं.	धूणवुं, धूणाववुं.	धूणनार.	धूणेलो, इ०
धूत.	धूर्त्त=धूतारो.	धूतवुं, धूतावुं.	धूतारो.	धूतेलो, इ०
धूमा.	धूम्=धूमावुं.	धूमावुं, धूमाववुं.	धूणी, धूमाडो.	धूमायलुं, इ०
धो, धोळ.	धाव्=धोवुं. (धो धातु जुओ.)	धोवुं, धोवावुं, धोळवुं.	धोतीउं, धोतर, धोणी, धोबी, धोळाश, धोलाई.	धोळुं, धोयलुं, इ०
नड.	नट्=नडवुं.	नडवुं, नडाववुं.	नड, नडतर.	नडेलुं, इ०
नभ्, निभ्.	निर्वह्=नभवुं.	नभवुं, निभावुं.	नभाव, निभाव.	नभेलुं, इ०
नाच.	नृत्=नाचवुं.	नाचवुं, नचाववुं.	नाच, नाचण.	नाचेलो, इ०
नाह.	स्ना=नाहवुं. प्रा० नाहणं.	नाहवुं, नवडाववुं, नवराववुं.	नहवण, नहावण, नाहणुं, नवेणीउं.	नाहेलो, इ०

नीसर.	निसृ=नीकळवुं.	नीसरवु.	नीसरणी.	नीसरेलुं, इ०
नोतर.	निमंत्रण=नोतरुं.	नोतरवुं.	नोतरुं, नोतरियो.	नोतरेलुं, इ०
पकव, पाक.	=पकववुं.	पाकवुं, पकाववुं.	पाक, पक्वान, पोक-ख, पाकुं, पकाई.	पाकेलुं, पकुं, पाकतुं.
पखाळ.	प्रक्षल्=पखाळवुं.	पखाळवुं.	पखाल (देवस्थानने धोवुं ते).	पखाळेलुं.
पच.	पच्=पचवुं.	पचवुं, पचाववु.	पाचन, अपचो.	पचतुं, पाचक, इ०
पड.	पत्=पडवुं.	पडवुं, पाडवुं, पडाववु.	पडाव, पडापडी, पडती.	पडेलुं, पडतर, पडाउ, इ०
पढ.	पठ्=पढवुं, भणवुं.	पढवुं, पढावुं.	पाठ, पाडो, पाठी, पाठक.	पढेलो, इ०
परख.	परि+ईक्ष्=परीक्ष्= परखवुं.	परखवुं, पारखवुं, परखाववुं.	पारेख, परीख, पारखुं, पारख.	पारखेलुं, इ०
परण.	परि+नी=परीणय्= परणवुं.	परणवुं, पणवुं, परणाववुं.	पणतर, पणियत.	परणेलुं, इ०
पहेर.	परिहित, परि+धा उपरथी हित=पहेरेलुं.	पहेरवुं, पहेराववुं.	पहेरण, पहेरामणी, पहेरणुं.	पहेरेलुं, पहेरवानुं, इ०
पहोच.	प्राप्त=मळेलुं.	पहोचवुं, पहोचाडवुं.	पहोच.	पहोचेलुं, इ०
पाथर.	प्र+स्तृ=पाथरवुं.	पाथरवुं, पथराववुं.	पाथरणुं, पथारी, पथारो, पाथरण.	पाथरेलुं, इ०

मू० सू०	सं० भा० के० श०	क्रियापद.	नाम.	विशेषण.
पाळ.	पाल्=पाळवुं.	पाळवुं.	पाल, पाळ, पालीओ, पारणुं, पालणुं, पालण, पाली, पाळी.	पाळेलुं, इ०
पी.	पा=पीवुं.	पीवुं, पीवडाववुं.	पान.	पीधेलुं, इ०
पीगळ.	विगल्=पीगळवुं.	पीगळवुं, पीगाळवुं.	पीगाळनार.	पीगळेलुं, इ०
पीड.	पीड्=पीडवुं.	पीडवुं, पीडावुं.	पीडा.	पीडक, पीडेलुं, इ०
पीमळ.	परिमळ=सुगंध.	पीमळवुं.	पीमळ.	पीमळेलुं, इ०
पीरस.	परि+विष्=पीरस.	पीरसवुं, पीरसाववुं.	पीरसणुं, पीरसणीआ.	पीरसेलुं, इ०
पीस.	पिष्=दळवुं.	पीसवुं.	पीसणी.	पीसेलु, इ०
पूछ.	पृछ=पूछवु.	पूछवुं, पूछाववुं.	पूछपाछ, पूछणी, पूछापूछ.	पूछेलुं, इ०
पूज.	पूज्=पूजवुं.	पूजवुं, पूजाववुं.	पूजा, पूजापो, पूजारो.	पूजेलुं, इ०
पूर.	पृ=पूरवुं.	पूरवुं, पुराववुं, पूरावुं.	पूरवार, पूरवारी, पूर, पूरवणी.	पूरेलुं, पूरुं, पूरतुं.
पेस.	प्रविश्=पेसवुं.	पेसवुं, पेसाडवुं.	पेसनार, पेसारो.	पेठेलुं, इ०
पोकार.	प्रक्रुश्=पोकारवुं.	पोकारवुं, पोकरावुं.	पोक, पोकार.	पोकारेलुं, इ०
पोस, पोप.	पुष्=पोपवुं.	पोसवुं, पोसावुं.	पोपण, पोसनार.	पोपक, पोसेलुं, इ०
फळ.	फल्=फळवुं.	फळवुं.	फल, फाल, फलाहार.	फलवंत, फलद्रूप, इ०

फस.	पश्=नांधवुं.	फसावु, फसानवुं, फांसावु.	फांसो, फांसी, फांस, फांसियो.	फासियुं, फसेलुं, इ०
फाड.	स्फट्=फाडवुं.	फाडवुं, फडाववुं, फाटवुं, फटावुं.	फाड, फाट, फाडियुं, फाटो, फटायो, फाटफूट, फाटाफाट.	फाटुं, फाटेल, इ०
फीण.	फेन्=फीण चडवु.	फीणवु, फीणाववुं.	फीण.	फीणेलुं, इ०
फूल.	फुल्ल्=खीलवुं, फूलवु.	फूलवुं, फूलाववु, फूलववु, फूलावु.	फूल, फूलु, फूलको, फूलेकु, फूलडुं, फूलणजी, फोल्लो.	फूलेलुं, फूलेल, इ०
फोड.	स्फुट्=फोडवुं.	फोडवुं, फोडाववु.	फोडनार.	फोडेलुं, इ०
फोल.	फुल्ल्=फूलवुं.	फोलवुं.	फोल.	फोलेलुं, इ०
बगड.	विघटनम्=बगाड.	बगडवुं, नगाडवुं.	बगाड.	बगडेलुं, बगाडेलु.
बळ.	ज्वल्=बळवुं.	बळवुं, बाळवुं.	बळतण, बळतरा, बळापो, [बळतुं.	बळीअल, इ०
बांध.	बंध्=बांधवुं.	बांधवुं, बंधाववु.	बंध, बाधो, बांधणी.	बांधेलुं, बांध्या, इ०
बीछा.	विस्तरणं=बीछानुं.	बीछावु.	बीछानुं.	बीछावेलुं, इ०
बीड.	वेष्टनं=बीटो.	बीडवुं, बीडाववु.	बीडो, बीडी.	बीडेलुं, इ०
बेश. बेस.	विश्=पेसवु.	बेसवुं, बेसाडवुं, बेसारवु, भूतकाळ बेठु.	बेसणी, बेसणु, बेठक. बेसामण, बेसामणु.	बेसतुं, इ०

गू० मू०	सं० धा० के श०	क्रियापद.	नाम.	विशेषण.
बोल.	बल्ह्=बोलवुं.	बोलवुं, बोलाववुं.	बोल, बोली, बोलबोल.	बोलकणुं, बोलुं, इ०
बोळ.	बुल्=बोळवुं.	बोळवुं, बोळावुं.	बोळावाडो, बोळाण.	बोळ, बोळियां, बोळेलुं.
भज.	भज्=भजवुं.	भजवुं, भजावुं.	भजन, भजनियो, भजनार, भजनियां.	भजनिक, भजेलुं, भजेल, इ०
भण.	भण्=भणवुं.	भणवुं, भणाववुं.	भणतर, भणामण.	भणेल, इ०
भम.	भ्रम्=भमवुं.	भमवुं, भमाववुं, भंभेरवुं, भंभोळवुं.	भमर, भमरो, भमरडो, भमरी, भमरडी.	भमतुं, भमेल, इ०
भर.	भृ=भरवुं.	भरवुं, भराववुं, भरावुं.	भरणुं, भरण, भरणी, भरत, भरतल, भरतार, भरातियुं, भरातियो, भरती, भराव.	भर, भरपूर, भराउ, भरेलुं, भरातियो.
भस.	भष्=बोलवुं, भसवुं.	भसवुं, भसाववुं.	भसाभस.	भसतुं, इ०
भाग, भांग.	भंज्=भांगवुं.	भांगवुं, भंगाववुं, भांजवुं.	भाग, भाजणी, भागाकार, भांजगड, भंगाण, भंगारो, भंगार, भंग, भांजनार, भागियो, भाजक, भाज्य, भागती.	भागुं, भंगुर, भांगेलुं, भगरूं, भागलुं.
भाळ.	भल्=जोवुं.	भाळवुं, भाळववुं.	भाळ, भलामण, भालवणी.	भाळेलुं, इ०

भीख.	भिक्ष्=भीख मागवी.	भीखवुं.	त्र, भिक्षा, भीखारी.	भिक्षुक, भूखड्ड, भीखारू, भीखेलुं.
भूंक.	बुक्क्=भूंकवुं.	भूंकवु.	मकडो.	भूंकतो.
भूंज.	भृज्=भूंजवुं.	भूंजवु, भूंजाववुं.	भूंजनार, भाडभूजो.	भूंजेलुं, इ०
भोक.	भूक्=भोकवुं.	भोकवु, भोकाववुं.	भोक.	भोकेलुं, इ०
मथ.	मथ्, मंथ्=वलोववुं,डहोळवुं.	मथवुं, मथाववुं.	मथन.	मथेलुं, इ०
मर.	मृ=मरवुं.	मरवुं, मारवुं, मराववुं.	मार, मारामारी, मारो, मरण, मोत.	मरणियो, मारकणो, मारेलुं.
मसळ.	मुस्=मसळवुं.	मसळवुं, मसळाववुं.	मसळनार.	मसळेलुं.
मळ.	मिल्=भेगुं थवुं.	मळवुं, मेळववुं.	मळतर, मेळ, मळतियो, मेळवण,मेळावो, मेळो.	मळतावडुं, इ०
माग.	मृग्=मागवुं.	मागवुं, मगाववुं.	मागनार, मागणी, मागणुं, मागण, मागुं.	मागतुं,मागणिया, मागेलुं.
मांज.	मृज्=माजवु.	मांजवुं, मंजाववुं.	मजन, मार्जन.	मांजेलुं, इ०
माप.	माप्=मापवु.	मापवुं, मपाववुं.	माप, मपारो, मपामणी, मापणी.	मापेलुं, इ०
मुझा.	मुह्=मुझावुं.	मुझावुं.	मुझण, मुझवण, मुझारो.	मुझायेलुं, इ०
मूक.	मुच्=मूकवुं.	मूकवुं, मूकाववुं.	मुक्की, मूठो.	मूकेलु, इ०

गु० मू०	सं० धा० के शा०	क्रियापद	नाम.	विशेषण.
मूंड.	मुंड्=मूंडवुं.	मूंडवुं, मूंडाववुं.	मूंडण, मूंडीओ.	मूंडेलो-ली-लुं.
योज.	युज्=योजवुं.	योजवुं, योजाववुं.	योजना.	योजेलुं, इ०
रखड.	रख्=भमवुं.	रखडवुं, रखडाववुं.	रखडाट, रखरख, रखडामण, रखड.	रखडेल, इ०
रंग.	रंज्=रंगवुं.	रंगवुं, रंगाववुं.	रंग, रंगारो, रंगलो, रंगाई, रंगामणी.	रंगी, रंगीत, रंगीलुं, रंगेलुं.
रड.	रट्=रडवुं.	रडवुं, रडाववुं.	रडारोळ, राड.	रडकणुं, रडियेल.
रम.	रम्=रमवुं.	रमवुं, रमाडवुं.	रमत, रमकडुं, राम.	रमतुं, रमतियाळ, रमणीय, रमणिक.
रस.	रसितं=रसेलुं.	रसवुं, रसाववुं.	रसामण.	रसेलुं, इ०
राख.	रक्ष्=रक्षण करवुं.	राखवुं, रखाववुं	राखडी, राख, रखावट, रखवाळ, रखवाळी, रखो, रखोपियो, रखोपुं, राख, रख्या, राखोडी.	राखेलुं, इ०
रांड.	रडा=रांडेली.	रांडवुं, रंडाववुं.	रांड, रांडीरांड, रांडवो.	रांडेली, रंडायली.
रांध.	रध्, रंध्=रांधवुं.	रांधवुं, रंधाववुं.	रांधणियुं, रांधणीयो, रांधणुं, रंधामण, रंधवारो.	रांधेलुं, रांध्युं, रंधायलुं.

रीज-झ.	रंज्=रीझवुं.	रीजवुं, रीझववुं.	रीझ, रंजन.	रीझेलुं, इ०
रीसा.	रिष्=रीसावुं.	रीसावुं.	रीस, रीसामणां, रूसणुं.	रीसाळ, रीसामणुं.
रूठ.	ऋष्=रूठवुं.	रूठवुं, रूठववुं.	रूठ.	रूठेलो, रूठ्यो.
रूंध.	रुध, रुंध=रुंधवुं. (गुंगळाववुं).	रूंधवुं, रूंधाववुं.	रूंधण.	रूंधायलुं, इ०
रेंस.	रिश्=मारवुं.	रेंसवुं.	रेंसनार.	रेंसेलुं, इ०
रो.	रु=रोवुं. [=रोपवुं.	रोवुं, रोवराववुं.	रुदन, रदन, राव.	रोतुं, इ०
रोप.	रुह् (प्रेरक रोपयति)	रोपवुं, रोपाववुं.	रोपो, रोपणी.	रोपेलुं, इ०
लख.	लिख्=लखवुं.	लखवुं, लखाववुं.	लेख, लखत, लखामण, लखाई, लेखण, लेखक, लेखुं.	लखेलुं, लखेल.
लण.	लू(लुनाति)=कापवुं, लणवुं.	लणवुं.	लाणी (कापणी).	लणेलुं.
लाग.	लग्=लागवुं	लागवुं, लगाडवुं.	लागणी, लाग.	लगतुं,लागट,लागेलो,इ०
लांघ.	लंघ्=लांघवुं.	लांघवुं.	लांघण, लांघणुं, लांघा.	लांघेलो.
लीप.	लिप्=लीपवुं.	लींपवुं, लींपाववुं.	लेप, लींपण.	लीपेलुं, इ०
लूंट.	लूंट्=लुंटवुं.	लूंटवुं, लूंटाववुं.	लूंट, लूंटारो.	लूंटेलुं, इ०

मू० मू०	स० भा० के श०	क्रियापद.	नाम.	विशेषण.
ले.	ला=लेवुं.	लेवुं, लेवडाववुं.	लहेणुं, लेण, लेणदार, लेणदेण, लहेणीआत.	लीधेलुं, इ०
लोट, आळो-[ट.	लुठ्=लोटवुं.	लोटवुं, आळोटवुं.	लोटण, आळोटनार.	लोटण, इ०
वकास.	विकास्=पहोळुं थवुं=खीलवुं.	वकासवुं.	वकाश.	वकाशेलुं, इ०
वखाण.	विख्या=वखाण करवां.	वखाणवुं, वखणावुं.	वखाण.	वखाणेलुं, इ०
वखेर, विखेर.	वि+क्षर्=वखेरवुं.	विखेरवुं, वखेरावुं.	वखेरनार.	विखेरेलुं इ०
वगोव.	विगान=वगोणुं.	वगोववुं, वगोवावुं.	वगोणुं.	वगोवेलुं, इ०
वरस.	वृष्=वरसवुं.	वरसवुं, वरसाववुं.	वरसाद.	वरसेलुं, इ०
वर्त्त.	वृत्=वर्त्तवुं.	वर्त्तवुं, वर्त्ताववुं.	वृत्ति, वर्त्तारो, वर्त्तणुक, वर्त्तन.	वर्त्तेलुं, इ०
वस.	वस्=वसवुं.	वसवुं, वसाववुं.	वस्ती, वास, निवास, आवास, प्रवास, उपवास, वसावुं, वसावो.	वाशी, इ०
वहे.	वह्=वहेवुं.	वहेवुं, वहेवराववुं.	वहेळो, वहेण, वाहन, वहेल, वहाण, वहीतरो, प्रवाह.	वहेतुं, इ०

वळ.	वल्=वळवुं.	वळवुं, वाळवुं.	वळण, वळ.	वळेलुं, इ०
वळग.	लग्, विलंग्=वळगवुं.	वळगवुं, वळगाडवुं.	वळगणी, वळगण, वळ-गाड.	वळगेलुं, इ०
वा.	वा=वावुं.	वावुं.	वा, वायरो.	वायेल, इ०
वांच.	वच्=वांचवुं.	वांचवुं, वंचाववु.	वंचन, वाचन.	वांचिलुं, इ०
वाट.	वृत्=वाटवुं.	वाटवुं, वटाववुं.	वाट (रस्तो).	वाटेलुं, इ०
वाव.	वप्=वाववुं.	वाववुं.	वावणी, वावेतर.	वावेलुं, इ०
वीघर.	वि+गृह्=ओगळवुं.	वीघरवुं, वीघारवुं.	वघरो, वघार, विग्रह.	वीघरेलुं. इ०
वीछळ.	प्रक्षालन=धोवुं.	वीछळवुं, वीछळाववुं.	वीछळनार.	वीछळेलुं, इ०
वींज.	वीज्=वींजवु.	वींजवुं.	वींजणो.	वींजेलुं, इ०
वींट.	वेष्टनं=वींटो.	वींटवुं, वींटावुं.	वींटो.	वींटेलुं, इ०
वीसर.	विस्मृ=वीसरवुं.	वीसरवु, वीसारवुं.	विस्मरण, विसार.	वीसारेलुं, इ०
वेच.	विक्री=वेचवुं.	वेचवुं, वेचाववुं.	वेचाणं, वेचामणी.	वेचाउ, वेचातुं, वेचाणियुं, वेचतुं.
वेठ.	विष्टि=वेठ.	वेठवुं.	वेठ.	वेठियो, वेठियुं, वेठेलुं.
शीकार.	स्वीकार=अंगीकार.	शीकारवुं, शीकरावुं.	शकार.	शीकारेलुं, इ०
शीख.	शिक्ष्=शीखवुं.	शीखवुं, शीखाडवुं, शीखववुं.	शीखामण, शीखवणी, शीख.	शीखाउ, इ०

गु० मू०	सं० धा० के श०	क्रियापद.	नाम	विशेषण.
संचर.	संचर्=जवुं.	संचरवुं.	संचरनार.	संचरतुं, इ०
संचर.	संचर्=एकठुं करवुं.	संचरवुं, संचारवुं.	संचराई, संचरामण, सं-[चार.	संचरावेलुं, संचारेलुं.
साज.	सज्ज्=सजवुं.	सजवुं.	साज.	सज, सजेलुं.
संभाळ.	सभ्=संभाळवुं.	संभाळवुं.	संभाळ.	संभाळेलुं, इ०
समार.	स्मर=समारवुं.	समारवुं, समराववुं.	समरामण.	समारेलुं, इ०
समाव.	सम+आ+विश्=समाविश=समास करवो.	समाववुं.	समावेश, समास.	समावेलुं, इ०
सहे.	सह्=सहेवुं.	सहेवुं, सहेवावुं, सहेवरावvुं.	सहनता.	सहेलुं, सह्य.
सळ.	शट्=सळवुं.	सळवुं, सळाववुं.	सळो.	सळेलुं, इ०
साचव.	संचय्=एकठुं करवुं.	साचववुं, सचवावुं.	साचवणी, सचवामणी.	साचवेलुं, इ०
सांध.	संधा=सांधवुं.	सांधवुं, संधाववुं.	सांध, सांधो, सांधण.	सांधेलुं, इ०
सांपड.	संपादन=मेळववुं ते.	सांपडवुं.	सांपडनार.	सांपडेलुं, इ०
सींच.	सिंच्=छांटवुं.	सींचवुं.	सींचण.	सींचेलुं, इ०
सीझ.	सिद्ध=पूरुं थवुं.	सीझवुं.		सीझेलुं, इ०
सीव, शीव.	सिव्=सीववुं.	शीववुं, सीवडाववुं.	शीवण-णी, सीवाई, सीव-डामण.	सीवेलुं, इ.

सुंघ.	शिघ्=सुंघवुं.	सुंघवुं, सुंघाडवुं.	सुंघनार, सुंघाडनार.	सुंघेलुं, इ०
सूकन.	शुष्=सूकावुं.	सूकावुं, सूकाववुं.	सूकनणी.	सूकुं, इ०
सूज.	शोथ=सोजो.	सूजवुं, सूजाववुं.	सोजो.	सूजेलुं, इ०
सूझ.	सूच्=सूझवुं.	सूझवुं, सूझाडवुं.	सूझ.	सूझेलुं, इ०
सूण.	श्रु=सांभळवुं.	सूणवुं, सूणाववुं.	श्रवण, सूनानणी.	सूणेलुं, इ०
सूण.	शून्=सूजेलुं.	सूणवुं, सूणाववुं.		सूणेलुं, इ०
सोसा.	शुष्=सोसावुं.	सोसावुं.	सोस.	सोसेलुं, इ०
हण.	हन्=हणवुं.	हणवुं, हणाववुं.	हाण, हानि.	हणेलुं, इ०
हर.	हृ=हरवुं.	हरवुं.	हरण.	हरेलुं, इ०
हरख.	हर्ष्=हरखवुं.	हरखवुं, हरखाववुं.	हरख.	हरखेलुं, इ०
हस.	हस्=हसवुं.	हसवुं, हसाववुं.	हांस, हांसी, हास्य, हसाहस, उपहास.	हसवुं, इ०
हींड	हिंड्=जवुं.	हींडवुं, हींडाडवुं.	हींडव्या, हींडण.	हींडेलुं, इ०

पूरवणी.

थोडाक क्रियापद फारसी शब्दोपरथी थयांछे तेमांनां जे सांभर्यांछे ते नीचे लख्यांछे:—

१ कबूलातपरथी कबूलवुं. २ खरीदीपरथी खरीदवुं. ३ गुजारोपरथी गुजारवुं, गुजरवुं. ४ गुमपरथी, गुमाववुं.

साधारण परचूरण शब्दो.

पाठमां आमांना जे शब्दो आवे ते शीखववा.

अकरांतियुं. संस्कृत. अतिक्रांत.
अकल. अरबी.
अकारत—ज. संस्कृत. अकार्य.
अकीक. अरबी.
अखतरो. अरबी. इख्तिरा=शोध.
अखत्यार. अरबी. इख्तियार.
अखाडो. सं. अक्षवाट. कसरत करवानी जग्या.
अखात्रीज. सं. अक्षयतृतीया.
अखोड, अखरोट. सं. अक्षोट-ड.
अखोवन. सं. अक्षयवन.
अगथियो. सं. अगास्ति.
अगम. सं. अगम्य.
अगमानिगम. सं. अगमानिर्गम.
अगासि. सं. अवकाश, आकाश.
अगियार. सं. एकादश.
अघरुं. सं. अग्राह्य.
अंगरखो-खुं. सं. अंगरक्षक.
अचरज—त. सं. आश्चर्य.
अच्छुं. सं. अच्छं.
अजब, अजायब. अरबी.
अजमायेश. फारसी. आझमाइश.
अजमाववुं. फारसी. आजमुदन.

अजीठुं, अजीठवाड. सं. उच्छिष्ट =जमतां वधेलुं.
अजीरण. सं. अजीर्ण.
अंजीर. सं.
अटारी. सं. अट्टालिका.
अठवाडियुं. सं. अष्टवार.
अडधुं. सं. अर्ध.
अडाळी. सं. अट्टालिका.
अणकूट. सं. अन्नकूट=अन्ननो ढगलो.
अणचिंतुं. सं. अचिन्त्य.
अणवर. सं. अनुवर=वरनी पाछळ जनार.
अणी. सं.
अत्तर. अरबी. अतर, इतर.
अतर, अत्रे. सं. अत्र.
अथाक-ग. सं. अस्थाग.
अदब, आदाब. अरबी.
अदल. अरबी.
अदलबदल. अदल बोलवामां बेवडायलो. बदल. अरबी.
अदा. अरबी.
अदालत. अरबी.

अदावत. अरबी.
अदकुं. सं. अधिकम्.
अनामत. अरबी. अमानत.
अफवा. अरबी.
अफसोस. फारसी.
अफीण. सं. अफेनं, अहिफेनं, फारसी. अफ्यून.
अबधूत. सं. अवधूत.
अबनूस. फारसी. आबनस.
अबरक-ख. सं. अभ्रक.
अबील. अरबी. अबीर.
अमल. अरबी.
अमास. सं. अमावास्या.
अमीन. अरबी.
अमीर. अरबी.
अमुक. सं.
अंबाडी. फारसी. अंबारी.
अरक. सं. अर्क.
अरज. अरबी. अर्ज.
अरसो. अरबी. अर्सह्.
अरे. संस्कृत.
अलबत. अरबी. अलबतह्.
अलाको--खो. अरबी. इलाकह्.
अलाहिदुं. अरबी. अलाहिदह्.
अली. सं. आली=वराली.
अवघड. सं. अव+घट.
अवजोग. सं. अवयोग.
अवस्था. सं. वृथा.
अवाज. फा. अवाज़.
अवास. सं. आवास.
अवेज, अवेजी. अ. इवज़.
अशरफी. अरबी.
अशराफ. अरबी.
अषाड, अखाड. आखाड जुओ.
असबाब. अरबी.
असमान. फा. आसमान.
असल. अरबी.
असील. अरबी.
अस्तर. सं. आस्तर. फारसी. अस्तर.
अस्वार. स. अश्ववार.
अळसी. सं. अतसी

आ.

आंकडो सं. अंकुट.
आंगणुं. सं. अंगन.
आंख, आख्य. सं. अक्षि.
आंच. सं. अर्चि.
आंतरडुं. सं. अंत्रम्.
आंधळुं. सं. अन्ध.
आंबो. सं. आम्र.
आंसु. सं. अश्रु.
आइन. फा. आइने अकबरी=अकबरनो कायदो.
आंकडो. सं. अर्क.
आकळविकळ. सं. आकुल व्याकुल.
आकीन. अरबी. यकीन.
आखर. अरबी. आखिर.
आखाड. सं. आषाढ.
आखुं. सं. अक्षत.

अखूनजी. फारसी. आखून्दजी.
आगळ. सं. अग्र.
आगळो. सं. अर्गलं.=उलाळो.
आघुं. सं. अग्राह्य.
आज. सं. अद्य.
आजम. अ. आझम.
आजार. फा. आझार.
आजिजी. अ. आजिझी.
आजो. सं. आर्यक.
आतश, आतशबाजी. फारसी. आतिश, आतिशबाजी.
आदत. अरबी.
आदमी. अरबी.
आदर. सं.
आदुं. सं. आर्द्रकं.
आठ. सं. अष्ट.
आठेजाम. सं. अष्टयाम.
आडत. सं. ऋध्=वधवुं. अर्द्धति.
आपण. सं. आत्मन्. प्राकृत, आप्पा.
आफत. अरबी.
आफताब. फारसी.
आफरीन. फारसी.
आबखोरो. फारसी.
आबदा. सं. आपदा.
आबदागीरी. फारसी. आफताबगीर.
आबरू. फारसी.
आबाद.
आबादानी. } फारसी.
आबादी.
आबेहुब. अरबी. हूबहू.
आबोहवा, आबहवा. फारसी.
आमदानी. फारसी. आमदनी.
आमली. सं. अम्लिका.
आयनो. फा. आइना.
आरजू. फारसी. आरझू.
आरत. सं. आर्त्त.
आराम. संस्कृत.
आरी. सं. आरा.
आलम. अरबी.
आशक, माशूक. अरबी. आशिक, माशूक.
आसो. सं. आश्विन.
आहीर. सं. आभीर.
आळस. सं. आलस्य.

इ.

इंडुं. सं. अंड.
इकबाल=नशीब. अरबी.
इकरार. अरबी.
इज्जत. अरबी. इझ्झत.
इज्जतआसार. फारसी. इझ्झत-आसार.
इजन. फारसी. इझ्न.
इजा. अरबी. ईझा.
इजार. अरबी. ईझार.
इजारो. फारसी. इजारा.
इतबार. अरबी.
इतर. संस्कृत.

इतराजी. अरबी. एतेराजी.
इति. संस्कृत.
इत्तिफाक. अरबी.
इन्कार. अरबी.
इन्सान. अरबी.
इन्साफ. अ.
इनाम. अरबी.
इन्तिखाब. अरबी.
इन्तिजार. अरबी.
इबारत. अरबी.
इमलो. अरबी. अमला.
इमान. अरबी. ईमान.
इमारत. अरबी.
इरादो. फारसी. इरादा.
इलकाब. अरबी. अल्काब.
इलम. अ. इल्म.
इलाज. अरबी.
इशक. अरबी. इश्क.
इशारत. अरबी.
इसबगोळ. फारसी. इस्पुगोल अथवा
इस्पगोल=ऊटीयु जीरं.

ई.

ईंधणुं. सं. ईंधनं.
ईंट. सं. इष्टिका.
ईद. अरबी.
ईस. स. ईशा.

उ.

उजाणी. सं. औद्यानी. उद्यान—बाग.

उतराण. सं. उत्तरायण. उत्तर+
अयन. अय् धा. जवुं.
उतावळुं. सं. उत्तूर्ण.
उदमात. सं. उन्माद.
उदरावो. सं. उद्वेग.
उधै. सं. उद्देहिका.
उमदा. अरबी.
उमर. अरबी.
उमराव. अरबी. उमरा.

ऊ.

ऊंचुं. सं. उच्चं.
ऊंट. सं. उष्ट्र.
ऊंदर. सं. उन्दुर.
ऊकरडो. सं. उत्कर.
ऊजड, सं. उज्झित.
ऊजळुं. सं. उज्ज्वल.
ऊजागरो. सं. उज्जागर; जागृ
धा. जागवु.
ऊणु. सं. ऊनं.
ऊधरस. स. उर्ध्वरस.
ऊन. सं. ऊर्णा.
ऊनाळो. स. उष्णकाल.
ऊभु. स. उत्तम्भन.
ऊमरो. सं. अम्बुर, उडुम्बर.

ए.

एकठु. सं. एकत्र.
एकर. इंग्रेजी.
एजन. अ. ऐज़न.

एठवाड. अजीठुं जुओ.
एडी. सं. अंह्रि.
एब. अरबी. ऐब.
एहसान. अरबी.
एळची. तुर्की. वकील.
एळची-की, एलायची. सं. एला, एलीका.

ओ.

आच्छव. सं. उत्सव.
ओछाड. सं. अवच्छादन.
ओजार. अरबी. ओझार.
ओटलो. सं. आस्थल.
ओट. सं. ओष्ठ.
ओडकार. सं. उद्गार.
ओरत. अरबी. औरत.
ओरमाइ. सं. अपरमातृ.
ओलाद. अरबी. औलाद.
ओलीओ. अरबी औलीआ.
ओशीकुं, ऊशीकुं. सं. उत्=उपर, शीर्षक=माथुं. सं. उच्छीर्षक.
ओस. सं. अवश्याय=झाकळ.
ओसड. सं. औषध.
ओसार. सं. आस्तार.
ओळ. सं. आलि, आवलि.
ओळंभो. सं. अवलंबन.

क.

कंई, कंईक. सं. किंचित्.
कंकु. सं. कुंकुम.
कंकोतरी. सं. कुंकुमपत्री.
कंगाळ. सं. कंकाल.
ककडो. सं. खंडक.
कजा. अरबी. कझा.
कजीओ. अरबी. कझिया.
कटाणुं. सं. कषायित.
कटार-री. सं. कट्टार.
कठण. सं. कठिन.
कडाई, कढा. सं. कटाह.
कणसलुं. सं. कणिश.
कणसारो. सं. कंसकार.
कद. अ.
कदर. अ.
कपडुं. सं. कर्पटं.
कपास. सं. कार्पास.
कपाळ. सं. कपाल.
कपूर. सं. कर्पूर.
कबजो. अ. कब्झा.
कबर. अ. कब्र.
कबाट. इं. कप्बोर्ड.
कबालो. अ. कबालाह्.
कबीलो. अ. कबीलह्.
कबूल. अ.
कम. फा.
कमबख्त. फा.
कमर. फा.
कमसुखन. फा. कमसुखुन=थोडा बोलो.
कमाड. सं. कपाट.

कमान. फा.
कर. सं.=वेरो.
करकशा. सं. कर्कशः
करज. अ. कर्ज़.
करम. सं. कर्मी.
करवन. सं. करपत्र.
करशण. सं. कर्षण.
करार. अ.
करोड. सं. कोटी. सो लाख.
कलफ. अ.
कलम. सं. अने अ.
कलाल. सं. कल्यपाल.
कलिहार. सं. कृष्णसार.
कलेवर. सं.
कवाएत. अ. कवाइद.
कवाल. सं. क्वाथ.
कसब. अ. कशब. सोना रूपानो.
कसब. अ. हुनर.
कसम. अ.
कसर. अ. कस्र.
कसरत. अ.
कसुबो. सं. कुसुंभ. रातो रंग.
कसूर. अ. कुसूर.
कस्तूरी. सं.
कस्बो. अ. कस्बह्.
कहडी. सं. कटुक.
कां, केम. सं. किम्.
कांकरो. सं. कंकर.
काख. सं. कक्षा.

कांग. सं. कंगु.
कांगरा. फा. कंगरा.
कागज, कागळ. फा. कागज़.
कागडो. सं. काक.
कागदी. फा. कागज़ी.
काच. सं.
कांचळी. सं. कंचुकी.
काजळ. सं. कज्जल.
काजी. स. कांजिकं.
काजी. अ. काज़ी.
काट. सं. काष्ट.
कांटो. सं. कंटक.
काठी.सं. काष्ट.
कातर, कातरा. सं. कर्त्तरी.
कादव. सं. कर्दम.
कांदो. सं. कन्द.
कान. सं. कर्ण.
कानून. अ.
काफर. अ. काफिर.
काफलो. अ. काफिलह्.
कावळो. सं. कम्बल.
कावर, कावरु, सं. कर्बुर.
काबिल. अ.
काबू. अ.
कायदो. अ. काइदह्.
कायम. अ. काइम.
कायर. स. कातर.
कायल. अ. काइल. मात करवुं.
कायली. अ. काहिल. मांदो.

[ए]ठवाड. अजीठुं जुओ.
[ए]डी. सं. अंह्रि.
[ए]ब. अरबी. ऐब.
[ए]हसान. अरबी.
एळची. तुर्की. वकील.
एळची-की, एलायची. सं. एला, एलीका.

ओ.

ओच्छव. सं. उत्सव.
ओछाड. सं. अवच्छादन.
ओजार. अरबी. ओझार.
ओटलो. सं. आस्थल.
ओट. सं. ओष्ठ.
ओडकार. सं. उद्गार.
ओरत. अरबी. औरत.
ओरमाइ. सं. अपरमातृ.
ओलाद. अरबी. औलाद.
ओलीओ. अरबी. औलीआ.
ओशीकुं, ऊशीकुं. सं. उत्=उपर, शीर्षक=माथुं. सं. उच्छीर्षक.
ओस. सं. अवश्याय=झाकळ.
ओसड. सं. औषध.
ओसार. सं. आस्तार.
ओळ. सं. आलि, आवलि.
ओळंभो. सं. अवलंबन.

क.

कंई, कंईक. सं. किंचित्.
कंकु. सं. कुंकुम.
कंकोतरी. सं. कुंकुमपत्री.
कंगाळ. सं. कंकाल.
ककडो. सं. खंडक.
कजा. अरबी. कझा.
कजीओ. अरबी. कझिया.
कटाणुं. सं. कषायित.
कटार-री. सं. कट्टार.
कठण. सं. कठिन.
कडाई, कढा. सं. कटाह.
कणसलुं. सं. कणिश.
कणसारो. सं. कंसकार.
कद. अ.
कदर. अ.
कपडुं. सं. कर्पटं.
कपास. सं. कार्पास.
कपाळ. सं. कपाल.
कपूर. सं. कर्पूर.
कबजो. अ. कब्झा.
कबर. अ. कब्र.
कबाट. इं. कप्बोर्ड.
कबालो. अ. कबालाह्.
कबीलो. अ. कबीलह्.
कबूल. अ.
कम. फा.
कमबख्त. फा.
कमर. फा.
कमसुखन. फा. कमसुखुन=थोडा बोलो.
कमाड. सं. कपाट.

कमान. फा.
कर. सं.=वेरो.
करकशा. सं. कर्कशः
करज. अ. कर्ज.
करम. सं. कर्म.
करवत. सं. करपत्र.
करशण. सं. कर्षण.
करार. अ.
करोड. सं. कोटी. सो लाख.
कलक. अ.
कलम. सं. अने अ.
कलाल. सं. कल्यपाल.
कलिंदार. स. कृष्णसार.
कलेवर. सं.
कवायत. अ. कवाइद.
कनात. अ. [illegible]
कसब. अ. कसब. सोना रुपानो.
कसब. अ. हुनर.
कसम. अ.
कसर. अ. कस्र.
कसरत. अ.
कसुंबो. सं. कुसुंभ. गनो रंग.
कसूर. अ. कुसूर.
कस्तुरी. सं.
कस्बो. अ. कस्बह.
कड्वो. सं. कटुक.
का, केम. सं. किम.
कांकरो. सं. कंकर.
काख. स. कक्षा.

काग. सं. कंगु.
कागरा. फा. कंगरा.
कागज, कागळ. फा. कागझ.
कागडो. सं. काक.
कागदी. फा. कागझी.
काच. सं.
काचळी. सं. कंचुकी.
काजळ. सं. कज्जल.
कांजी. सं. काजिकं.
काजी. अ. काझी.
काट. स. काष्ट.
कांटो. सं. कटक.
काठी. सं. काष्ट.
कातर, कातरा. सं. कर्त्तरी.
कादव. सं. कर्दम.
कांदो. सं. कन्द.
कान. स. कर्ण.
कानून. अ.
काफर. अ. काफिर.
काफलो. अ. काफिलह्.
कांबळो. स. कम्बल.
काबर, काबरू. सं. कर्बुर.
काबिल. अ.
काबू. अ.
कायदो. अ. काइदह्.
कायम. अ. काइम.
कायर. सं. कातर.
कायल. अ. काइल. मान करवुं.
कायली. अ. काहिल. मांदो.

कारकीर्दी. फा. कारकर्दगी.
कारकुन. फा.
कारखानुं. फा. कारखानह्.
कारतग. सं. कार्तिक.
कारभार. फा. कारोबार.
कारीगर. सं. कार्यकर.
कांसुं. सं. कांस्य.
काळजुं. सं. कालेयं.
काळुं. सं. कालं.
किताब. अ.
कित्तो. सं. कितअह्.
किनारो, किनारी. फारसी. किनारह्.
किमियो अ. किमीया.
किरमज. सं. कृमिजं.
कीरायुं. अ. किरायह्.
किश्त. फा. कुश्त. शतरंजमां.
किस्त. अ.=हपतो.
किसमत. अ.
किस्सो. अ. किस्सह्.
कीटुं, कीटी. सं. किट्ट.
कीडी. सं. कीटिका.
कीडो. सं. कीट.
कीनो. फा. कीनह्.
कीमत. अ.
कुद्रत. अ.
कुंडाळुं. सं. कुंडलि.
कुप्पी. सं. कूर्पी.
कुमक. फा.
कुमळुं. कुंळुं. सं. कोमलं.
कुमास. अ.
कुरकुरीउं. सं. कुर्कुर.
कुल. सं. कुल=एकठुं करवुं. अ. कुल्ल.
कुवाडो. सं. कुठार.
कूकडो. सं. कुक्कुट.
कूकवो. सं. कुकूवण.
कूख. सं. कुक्षि.
कूच, कूजो. फा. कूझा
कूच. फा.=चालवुं.
कूंची. सं. कुंचिका.
कूचो. सं. कूर्च:.
कूंडी. सं. कुंडी.
कूतरो. सं. कुक्कुर.
कूबडो. सं. कुब्ज.
कूवो. सं. कूप.
केड. सं. कटि.
केद. अ. कैद.
केफ. फा. कैफ.
केफियत. अ. कैफियत.
केर. अ. कहर.
केवडो. सं. केतक:.
केशुडो. सं. किंशुक:.
केळ. सं. कदली.
कोठ. सं. कपित्थ.
कोठो. स. कोष्ट.
कोढ. सं. कुष्ट.
कोणि. सं. कफोणि.
कोतर. सं. कोटर.

क्रोताई. फारसी. कोताही. कसर करवी ते.
कोदरा. सं. कोद्रव.
कोदाळो. सं. कुद्दालः.
कोपरियुं. सं. कूर्पर. कोणी.
कोम. अ. कौम.
कोयल. सं. कोकिला.
कोल. अ. कौल.
कोळियो. सं. कवल.
कौवत. अ. कुव्वत.
क्यारडो. सं. केदार.
क्यामत. अ. क़ियामत.
क्यास. अ. क़ियास.

ख.

खई. सं. क्षय.
खच्चर. स. खेसर, खेचर.
खंजर. फारसी.
खजानो. अ. खज़ानह्.
खजूर. सं. खर्ज्जूर.
खट्. सं. पट्.
खडी. सं. खटी.
खत. अ. खत्त.
खतरो. अ. खतरह्.
खता. अ.
खबर. अ.
खबूतर. फा. कबूतर.
खभो. सं. स्कन्ध.
खमा. सं. क्षमा.
खरच. अ. खर्ज. फा. खर्चे.
खरजवुं. सं. खर्जूः.
खराब. अ.
खरी. सं. क्षुर, खुर.
खरीद. फा.
खर्चुं. सं. खर्ज. खर्चुं जवुं ते.
खल. सं खल.
खलक. अ. खल्क.
खलास. अ.=खाली थई जवुं ते.
खलीफ. अ. खलीफह्.
खलेल. अ. खलल.
खवास. अ.
खव्वीस. अ. खबीथ.
खस. सं.
खसखस. सं.
खसम. अ. खस्म.
खसल्त. अ. खस्लत.
खळुं. सं. खलं.
खाएश. फा. ख्वाहिश.
खाक, खाख. फा.
खाटली. सं. खट्टिका=ढाढडी.
खाटलो. सं. खट्वा.
खानर, खानगी. अ. खानिर, खानिगी.
खांध. सं. स्कंध.
खानुं. फा. खानह्. स्थळवाचक.
खापरियुं. सं. खर्परी.
खामी. फा.
खामुख्वा. फा. ख्वाह्मख्वाह्.
खार. सं. क्षार.

खालसा. अ. खालिसह्.

खाली. अ.

खाविन्द. फा.

खास. अ. खास्स.

खासियत. अ.

खाळ. सं. खल्ल.

खिजमत. अ.

खिताब. अ.

खिलत. अ. खिलअत.

खीलो, खीली. सं. कील, कीला, खीला.

खीसुं. फा. कीसह्.

खुडदो. फा. खुरदह्.

खुद. फा.

खुदा. फा.

खुमारी. अ. खुमार.

खुशकी. फा.

खुशनुमा. फा.

खुशाली. खुश फा.+हाली अ.

खुशामत. फा. खुशामद.

खुशी. फा.

खून. फा.

खूंप. सं. गुंफ्=गुंथवुं.

खूबसुरत. खूब फा. अने सुरत अरबी.

खूबी. फा.

खूमचो. फा. ख्वान्चह्.

खूरशी. अ. कुर्सी.

खेपियो. सं. क्षेपक.

खेम. सं. क्षेम.

खेरखाह. खैर अ.+ख्वाह् फा.

खेरसल्ला. अ. खैरसलाह्.

खेरात. अ. खैरात.

खेरियत. अ. खैरियत.

खेरीज. अ. खारिज.

खोगीर. फा.

खोजो. फा. ख्वाजह्.

खोपरी. सं. खर्पर.

खोराक. फा. खुराक.

खोल. सं. खलः.

खोळियुं. सं. खल्ल.

खोळो. सं. क्रोलः.

ख्याल. अ. खियाल.

ग.

गज. फा. गज़.

गजब. अ. गज़ब.

गजल. अ. गज़ल.

गजवुं. सं. गुह्य.

गंज, गंजी. सं.

गंजीफो. फा. गंजीफह्.

गधेडो. सं. गर्दभः.

गफलत. अ.

गर. सं. गर्भ.

गरक. अ. गर्क.

गरज. अ. गर्ज़.

गरद. फा. गर्द.

गरम. सं. घर्म. फा. गर्म.

गरीब. अ.

गल. सं. गरल.

गलत. अ.
गलीच. अ. गलीझ.
गलेफ. अ. गिलाफ.
गव्युं. सं. गुल्यः.
गाउ. सं. गव्यूत.
गागर, गागेर. सं. गर्गरी.
गाजर. सं. गर्जर.
गाजवीज. सं. गर्जनविद्युत्.
गाडर. सं. गड्डर.
गाडुं, गाडी, गाल्ली, गाडीत, गाडीवान. सं. गन्त्रि.
गाभ, गाभणी, गाभो. सं. गर्भ.
गाम, गामठी, गामडुं, गामडियुं. सं. ग्राम.
गाय. सं. गौ, गो.
गारुडी. सं. गारुडिक.
गालीचो. फा. गालीचह्.
गाळ. सं. गालि.
गिब्रत. अ. गीब्रत.
गिरफतार. फा. गिरिफ्तार.
गिलो. फा. गिलह्.
गुंगणुं. फा. गुंग.
गुजरवु. फा. गुझस्तन.
गुजरान. फा. गुझरान.
गुजारवुं. फा. गुझाश्तन.
गुटको. स. गुटिका.
गुदस्त. फा. गुझश्त.
गुनाह, गुनेहगार. फा. गुनह, गुनहगार.

गुफा. सं. गुहा.
गुमाववुं. फा. गुम.
गुमास्तो. फा. गुमाश्ता.
गुलतान. फा. गलतान.
गुलब्बास. फा. गुलेअब्बास.
गुलमोहोर. फा. गुलेमुन्ह.
गुलाब. फा. गुल उपरथी.
गुलाम. अ.
गुस्सो. अ. गुस्सह्.
गूगळ. सं. गुग्गुल.
गेब, गेबी. अ. गैब, गैबी.
गेरत. अ. गैरत.
गेरु. सं. गैरिक.
गोखरू. सं. गोक्षुर.
गोटलो, गोटली. गोटी, गोटो, गोटिला. } सं. गुटिका.
गोठीओ. सं. गोष्ठी.
गोड, गड. सं. गंड.
गोफण. सं. गोफणा.
गोर. सं. गुरु.
गोरव. स. गौरव.
गोरी, गोरुं. सं. गौर.
गोलंदाज. फा. गोलाअंदाझ.
गोसाई. सं. गोस्वामी.
गोळ. स. गुल.
गोळी. सं. गुली. (ओसडनी).
गोळो, गोळी. स. गोल.

घ.

घउ. सं. गोधूम.

घणुं. सं. घन.
घर. सं. गृह.
घरडो. सं. जरंडः.
घरण. सं. ग्रहण.
घराक. सं. ग्राहक.
घरेणुं. सं. गहन.
घरोळी. सं. गृहालिका.
घा, घाव. सं. घात.
घाघरो. सं. घर्घर.
घाणी. सं. घूर्णि.
घाम. सं. घर्म.
घी. सं. घृत.
घूघरी. सं. घर्घरी.
घूड, घूवड. सं. घूक.
घेभर, घेबर. सं. घृतवर.
घेरो. सं. गभीर.
घेलुं. सं. ग्रथिल.
घो. सं. गोधा.
घोडो. सं. घोटक.

च.

चक. तुर्की. चिक.
चकरडी, चकरडुं, चकरती, चाक, चकरी, चकमंडळ, चकचक, चकी. } सं. चक्र.
चकलो. सं. चक्र.
चकलेदार. सं. चक्र. दार फा. प्रत्यय.
चटणी. सं. चट्=भागवुं.
चटाइ. सं. कट.
चडवो. सं. चलुक.
चणा. सं. चणक.
चणियो, चोरणो, चोयणो. सं. चलनी, चलनक.
चतुराई. सं. चातुर्य.
चम्मर. सं. चमर.
चरखो. फा. चर्खह्.
चरबी. फा. चर्बी.
चरू. सं.
चश्मा. फा. चश्मह्.
चा. चीनाई. त्शा.
चाक. फा.
चाकर. फा. सं. चारक.
चांच. सं. चंचु.
चाडी, चाडीओ. सं. चाट, चाटु
चादर. फा.
चापको, चावक. फा. चाबुक.
चामडी, चामठुं, चाठुं, चामडुं, चामडीओ, चमार, चमडी. } सं. चर्म
चार. सं. चत्वारः
चारो, चोतरो, चबुतरो, चोरी, चाचर. सं. चत्वर.
चीथरुं. सं. चीवर.
चूडो, चूड, चूडी, चूडेल. सं. चूडा.
चूनो, चूरो, चूरण, चूरमुं, चूनी, चूंदडी. सं. चूर्ण.
चूलो सं. चुल्लः.

चेलो. सं. चेटः.

चोक, चोकठुं, चोकडी, चोकडुं, चोको, चोकियात. सं. चतुष्क.

चोपट, चोपडी, चोपडो, चोपडुं, चोडुं. } सं. चतुष्पट.

चोपगां, चोपाई, चोपाया, चोपां. } सं. चतुष्पद, चतुष्पाद.

चोमासुं. सं. चातुर्मास.

चोरस. सं. चतुरस्र.

चोळी. सं. चोली.

चौटुं. सं. चतुर्वाट.

छ.

छ. सं. षट्.

छक. सं. चकित.

छछुंदर. सं. छुच्छुंदर.

छठ. सं. षष्टी.

छत, छतुं. सं. सत.

छतरी, छत्तर. सं. छत्र.

छबी. अ. शबीह्.

छरी, छरो. सं. छुरी.

छाणा. सं. छगण.

छानुं. सं. छन्न.

छाल, छाली, छोडुं. } सं. छली.

छोकरो. सं. शावकः.

ज.

जकात. अ. झकात.

जख. फा. झक=शरमावुं.

जखम. फा. झख्म.

जगन. सं. यज्ञ.

जंग. फारसी.

जंगल. सं.

जंगाल. फा. झंगार.

जडबं. सं. जंभ.

जणस, जनस. अ. जिन्स.

जतन. सं. यत्न.

जती. सं. यति.

जनानखानुं, जनानो. } फारसी. झनानखानह्, झनानह्.

जनाब. अ.

जबरुं. अ. जब्र.

जबानी. फा. झबान.

जमणुं. सं. यामी उपरथी.

जरब. फा. झर्ब=धमकी.

जरीफ. अ. जरीब.

जरूर. अ. झरूर.

जलदी. फा. जल्दी.

जव. सं. यव.

जवखार. सं. यवक्षार.

जवाब. अ.

जश. सं. यश.

जहान. फा.

जहान्नम. अ. जहन्नम.

जळो. सं. जलूका.

जाई. सं. जाति.

जांगलो. इं. एंगल्स.

जांघ. सं. जंघा.

जागीर. फा.

जाजरमान. सं. जाज्वल्यमान.
जात. सं. जाति.
जांबु. सं. जम्बु.
जामदार. फा.
जामीन, जमान.अ.झामिन, झमान.
जामो. फा. जामह्.
जायफळ. सं. जातिफलं.
जावंत्री. सं. जातीपत्री.
जासूद. अ. जासूस.
जाहिर. अ. झाहिर.
जाहोजलाली, अ. जाहोजलाल.
जाळ. सं. जाल.
जिन्दगी. फा. झिंदगी.
जियाफत. अ. झियाफत.
जिल्लो. अ. झिलअह्.
जीकर. अ. झिक्र.
जीद. अ. झिद्द.
जीभ. सं. जिव्हा.
जीरुं. सं. जीरकं.
जुजवी, जुज. अ. जुझवी, जुझ.
जुदो. फा. जुदा.
जुमले, जुमलो. अ. जुम्लह्.
जुमो. अ. झिम्ममह्.
जुलाब फा. जुल्लाब.
जुल्फा. फा. झुल्फ.
जुवान. सं. युवान्.
जुस्सो. अ. जोश.
जू. सं. यूका.
जूई सं. यूथी.
जूनुं. सं. जीर्ण.
जूलम. अ. झुल्म.
जुवुं, जुवारी, जुगारी. सं. द्यूत.
जेठ. सं. ज्येष्ठ.
जेर. फा. झेर.
जेल. इंग्रेजी.
जोग. सं. योग, योग्य.
जोत. सं. ज्योतिः.
जोतर सं. योत्र.
जोबन. सं. यौवन.
जोर. फा. झोर.

झ.

झट. सं. झटिति.
झले. अ. जला.
झवेर. अ. जवहर.
झाड, झाडी. सं. झ
झाळ. सं. ज्वाला=७
झेर. फा. झऱ्ह.

ट.

टकोरो. सं. टंकार.
टंकशाळ. सं. टङ्कशा०
टांक. सं. टंक.
टिप्पण. सं. टिप्पनी.
टीटोडी. सं. टिट्टिभ.
टीलुं. सं. तिलकं.
टुंकारो. सं. त्वंकार.

ठ.

ठठ्ठो. सं. टठ्ठरी.
ठळियो. सं. अष्टीलिका.
ठाकोर, ठाकोरजी, ठकराणी, ठक्कर, ठकरात, ठकराई, ठाकरडो. } सं. ठक्कुर.
ठाम. सं. स्थान.
ठावको. सं. स्थावक.

ड.

डकाळ, दुकाळ. सं. दुष्काल.
डाकण. सं. डाकिनी.
डाघो. फा. दाग.
डाभ. सं. दर्भ.
डाली. सं. डलक. छाब, रकाबी.
डेहली, डेलु. सं. देहली.
डोळी. सं. दोली.

ढ.

ढाल. सं.
ढीलु. सं. शिथिल.
ढुंकडु. सं. ढौक्=पासे आववु.
ढोंग. सं. दंभ.
ढोर. सं. धुर्य.
ढोल. सं.

त.

तकतो. फा. तख्तह्.
तकरार. अ. तकरार.
तकलादी. अ. तक्लीदी.
तकसीर. अ.
तकादो. अ. तकादा.
तकियो. फा. तकियह्.
तख्त. फा.
तग. फा.
तगारु. फा. तगारह्.
तगावी. अ. तकावी.
तजवीज. अ. तजवीझ.
तणखलु. सं. तृण.
तदबीर. अ.
तनदुरस्ती. फा. तन्दुरुस्ती.
तपसील. अ. तफसील.
तपास. अ. तफहहुस.
तफावत. अ. तफावुत.
तबीअत. अ.
तबेलो. अ. तबीलह्.
तमाम. अ.
तमाचो. फा. तमाचह्.
तमाशो. अ. तमाशा.
तम्बूरो. तुर्की. तम्बूरा.
तम्बोळ. सं. ताम्बूल.
तम्मर. सं. तिमिर.
तरकारी. सं.
तरजुमो. अ. तर्जुमह्.
तरफ. अ. तर्फ.
तरस. सं. तृषा.
तरवार. सं. तरवारि, तलवारण.
तल. सं. तिल.
तलब-प. अ. तलब्.
तलाक अ.

तलास. अ. तलाश्.
तवंगर. फा.
तवारीख. अ.
तसु. अ. तसूज्.
तहकुब. अ. तवक्कुफ.
तहनामुं. फा. तयनामा. तय. अ. नामा. फा.
तळाव. सं. तडाग.
तळियुं, तळी, तळेटी, तळाई. } सं. तल.
ताक, तराक. सं. तर्कु.
ताकुं. अ. ताकह्.
ताजगी, ताजुं. फा. ताझगी, ताझह्.
ताजवुं. फा. तराझू.
ताजाकलम. फा. ताझकलम.
ताजुब. अ. तअज्जुब.
ताड सं. ताल.
तांबुं. सं. ताम्र.
ताबूत अ.
ताबेदार. अ. ताबे. अ. दार. फा. प्रत्यय.
तार. सं.
तारीख. अ.
तारीफ अ
तालुको. अ. तअल्लुका.
तालेम. फा. तालीम.
तालेवंत, तालेवर, ताले. अ. मंद. फा. ताले. अ. वर. फा.
तावीज. अ. तअवीझ.
तासक. अ. तश्क.
तासीर. अ.
तांसुं. अ. तासा.
ताळवुं. सं. तालु.
ताळी. सं. ताल.
ताळुं. सं. तालकं.
तीखुं. सं. तिक्तं.
तीज. सं. तृतीया.
तीतर. सं. तित्तिर.
तीर. फा.
तुं. सं. त्वम्.
तुकम. फा. तुख्म.
तुंबडी. सं. तुम्बिका.
तुरत. सं. त्वरित.
तुवर. सं. तुवरी.
तूराई. सं. तूरी.
तुरुं. सं. तुवर.
तेजाब. फा. तेझाब.
तेनात. अ. तईनात.
तेल. सं. तैल.
तैयार. अ.
तोछडुं. सं. तुच्छ.
तोप. तुर्की.
तोफा. अ. तुह्फह्.
तोफान. अ. तुफान.
तोबा. अ. तौबह्.
तोरो. अ. तुर्रह्.
तोशाखानुं. फा. तोशक्खाना.
तोहमत. अ. तुह्मत.

थ.

थर. सं. स्तर. स्तृ धा.

थळ. सं. स्थल.

थान. सं. स्तन.

थोडुं. सं. स्तोकम्. प्रा. थुक्कम्.

द.

दगदगो. फा. दगदगह्.

दगलबाज, दगो. फा. दगलबाझ, दगा.

दफतर. फा. दफ्तर.

दम. फा.

दरकार. फा.

दरखास. फा. दर्ख्वास्त.

दरघा. फा. दर्गाह्.

दरजी. फा. दरझी.

दरजो. अ. दरजह्.

दरद. फा. दर्द.

दरबार. फा. दर्बार.

दरमायो. फा. दर्माहा.

दरमियान. फा. दर्मियान.

दरवाजो. फा. दर्वाझह्.

दरवान. फा. दर्वान.

दरवेश. फा. दर्वेश.

दरिआफ. फा. दर्याफ्त.

दरियो. फा. दर्या.

दरो. सं. दूर्वा.

दलील. अ.

दसकत. फा. दस्तखत.

दस्त. फा.

दस्तावेज. फा. दस्तआवेज.

दस्तूर. फा.

दही. सं. दधि.

दळदर. सं. दरिद्र.

दाखल. अ. दाखिल.

दाडम. सं. दाडिम, डालिम.

दाढ. सं. दाढा.

दाढा. सं. दाढिका.

दाणो. फा. दानह्.

दातरडुं. सं. दात्रं.

दांत. सं. दंत.

दादर. सं. दद्रु=दराज.

दाद. फा

दानो. फा. दाना.

दाबडी, दाबडो, दाभलो—ली. अ. दब्बह्.

दारू. फा.

दावो अ. दाअवा.

दासी.* सं.

दाळ. सं. दल.

दिएर. सं. देवर.

दिबाचो. फा. दीबाचह्.

दिल. फा.

दिलगीर. फा.

दिवान. फा.

---

* गुजराती शब्दोमां स होय तेमां इ के य मळवाथी तालु श थायछे. जेमके डोसो, डोशी, मासी, माशी, पीरसो, पीरशु. परन्तु शुद्ध संस्कृत शब्दोने ए नियम लागु पडतो नथी.

दीवाल. फा. दीवार.
दुकान. अ. दुक्कान.
दुनिया. अ. दुन्या.
दुरस्त. फा. दुरुस्त.
दुवा. अ. दुआह्.
दुश्मन. फा.
दुशालो. फा. दोशालह्.
दूध. सं. दुग्ध.
दूबळुं. सं. दुर्बल.
दूरबीन. फा.
देदार. फा. दीदार.
देवदार. सं. देवदारु.
देवल. सं. देवालय.
देहेशत. अ. दह्शत.
दोजख. फा. दोझख.
दोरी. दोरडुं. सं. दोरक.
दोलत. अ. दौलत.
दोस्तदार. फा.

ध.

धजा. सं. ध्वजा.
धणी. सं. धनी.
धंतुरो. सं. धत्तूर.
धान. सं. धान्य.
धूळ. सं. धूलि.

न.

नकल. अ. नक़्ल.
नकशो. अ. नक्शह्.
नकीब. अ.
नखरा. अ. नखरह्.
नखोद. सं. निषूद.
नगद–दी. अ. नक़्द=रोकड.
नगीन. फा.
नजदीक. फा. नस्दीक.
नजर, नजरकेद, अ. नज़्र, नज़्र-केद.
नजलो. अ. नजलह्.
नजिस. अ.
नठारुं. सं. नष्ट.
नठोर. सं. निष्ठुर.
नणन्द. सं. ननांदृ.
नथी. सं. न+अस्ति=नास्ति.
नफ्फट. सं. निस्त्रप. अ. नफर.
नफो. अ. नफअ.
नबळुं. सं. निर्बल.
नमार. सं. नीवार.
नमूनो. फा. नमूनह्.
नरम. फा. नर्म.
नवराश. सं. निवृत्ति.
नवरू. सं. निवृत्त.
नवाब. अ. नव्वाब.
नवीसन्दो. फा. नवीसिंदह्.
नवुं. सं. नवं.
नस. सं. स्नसा.
नसियत. अ. नसीहत.
नसीब. अरबी.
नस्तर. फारसी. नीस्तर.
नहर, नहेर. अ. नन्ह.

नळी. } सं. नलिका.
नळीउं, नाळ. } सं. नलिका.
नाक. सं. नक्र.
नाखुदा. फा.
नाखुश. फा.
नागुं. सं. नग्नं.
नाजर. अ. नाझिर.
नाजुक. फा. नाझुक.
नाणुं. सं. नाणकं.
नात. सं. ज्ञाति.
नाद्दार. फा.
नादान. फा.
नापीक. सं. नापित.
नाफरमानी. फा. नाफर्मानी.
नाबूद. फा.
नामदार. फा.
नामवर. फा.
नायब. अ. नायिब.
नारंगी. सं. नारंग.
नासूर. अ.
निघा. फा.
निरख. फा. निर्ख.
निशान. फा.
निस्बत. अ.
निसासो. सं. निश्वासः.
नीम. सं. नियम.
नीमे. फा. नीमा.
नुकसान. अ. नुक्सान.
नूर. अ.
नेक. फा.
नेण. सं. नयन.
नेह. सं. स्नेह.
नोक. फा.
नोकर. फा. नौकर.
नोम. सं. नवमी.
नोळियो. सं. नकुल.

प.

पखवाडियुं. सं. पक्षवार.
पखाल. सं. पयःखल्ल.
पग. सं. पद, पाद.
पछी. सं. पश्चात्.
पंजाब. फा. पंज (पाच)+आब.
पंजो. फा.=पंजह्.
पडछायो. स. प्रतिछाया.
पडोशी. सं. प्रतिवासी.
पतीज. सं. प्रतीत, प्रत्यय.
पत्तो. सं. पत्रक.
पत्थर. सं. प्रस्तर.
पदर. सं. पंचदश.
पनो. सं. परिणाह.
पर. फा. पीछा.
परगणुं. फा. पर्गना.
परनाळ. स. प्रणालिका.
परब. सं. प्रपा.=मुसाफरोने पाणी पावानी जग्या.
परवरशी. फा. पर्वरिशी.
परवा. फा. पर्वा.
परवानो. फा. पर्वानह्.

परवाळुं. सं. प्रवाल.
परसेवो. सं. प्रस्वेद.
परहेज. फा. पर्हेज.
पराणे. सं. प्रयेण.
परोणो. सं. प्राहुण, प्राघुण.
परार. सं. परारि.
पराळ. सं. पलाल.
पलक. सं. पल.
पलंग. सं. पर्यंक, पल्यंक.
पलटण. फ्रैंच. बटालीऑं.
पलाण. सं. पल्यान्.
पसंद. फा.
पस्तावो. सं. पश्चात्ताप.
पहेरो. सं. प्रहर. फा. पह्र.
पहोर. सं. प्रहर.
पहोरेगीर. फा. पह्रगीर.
पळियां. सं. पलित.
पळी. सं. पालिका.
पांख. सं. पक्ष.
पांगळुं. सं. पंगु.
पांजरुं. सं. पिंजर.
पा. सं. पाद.
पाखर. सं. प्रक्षर.
पाखंड. सं. पाषंड.
पाजी. फा.
पाटो (लूगडानो). सं. पट्टः.
पाणी. सं. पानीयं.
पादर. सं. पद्र.
पादशाह. फा.
पान. सं. पर्ण.
पानो. सं. प्रस्नव.
पापड. सं. पर्पट.
पायगा. फा.
पायजामो. फा. पायजामह्.
पारसमणी सं. स्पर्शमणि.
पारेवुं सं. पारावत.
पारो. सं. पारद.
पालव. सं. पल्लव.
पावडी. सं. पादुका.
पासे. सं. पार्श्वे.
पासो. सं. पाशक.
पींछ. सं. पिच्छ.
पीठ. पूठुं. सं. पृष्ठ.
पीठी. सं. पिष्ठं. लोट.
पीप. पोर्तु. पीपा. पाणी भरवानुं.
पुख्त. फा.
पुराणी. सं. पौराणिक.
पुस्तो. फा. पुश्तह्.
पूछडुं. सं. पुच्छ.
पूजाराधे. सं. पूज्याराध्य.
पूंजी, पूंजो. सं. पुंज.
पून. सं. पुण्य.
पूनेम. सं. पूर्णिमा.
पूमडुं. सं. पुम्बा.
पेगम्बर. फा. पैगंबर.
पेच. फा.
पेजार. फा. पैज्ञार.
पेंडो. सं. पिंड.

पेदास. फा. पैदाइश.
पेलवान. फा. प्हेलवान.
पेशवा. फा. पेश्वा. पेश=आगळ.
पेशाब. फा.
पेशो. फा. पेशह्.
पेस्तर. फा. पेश्तर.
पोइश. सं. पश्य.
पोटलुं—ळा—ळी. सं. पोटलिका.
पोलाद. फा. पौलाद.
पोशाक. फा.
पोळ. सं. प्रतोली.
पोळी. सं. पोलिका.
प्याज. फा.
प्यादो. फा. प्यादह्.
प्यालो. फा. प्यालह्.
प्रगळ. सं. प्रगल्भ.

फ.

फक्त. अ. फकत.
फकीर. अ.
फजेती. अ. फझीहती.
फटकडी. सं. स्फटी.
फडनवीस. फा. फर्दनवीस. फर्द. अ. नवीस. फा.
फणस. सं. पनस.
फतेह. अ. फत्ह.
फना. अ.
फरक. अ. फर्क.
फरज. फा. फर्झ.
फरजन. फा. फर्झन्द.
फरद. अ. फर्द.
फरमान. फा. फर्मान.
फरसबंदी. फा. फर्शबंदी. फर्श. अ. बंदी. फा.
फरसी. सं. परशु.
फरास. अ. फर्राश.
फराळ. सं. फलाहार.
फर्याद. फा.
फरेब. फा.
फरेस्तो. फा. फरिश्तह्.
फलंग. सं. प्लवन. प्लव् धा.
फलाणुं. अ. फुलान.
फस. अ. फस्द.
फसल. अ. फस्ल.
फागण. सं. फाल्गुन.
फाजल. अ. फाझिल.
फानस. फा. फानूस.
फाम. अ. फह्म.
फायदो. अ. फायदह्.
फारक. अ. फारिग.
फारगती. अ. फारिग्खती.
फिकर. अ. फिक्र.
फिदा. अ.
फिरंगी. फ्रांक उपरथी.
फिसाद. अ. फसाद.
फुदनो. फा. फुदीना.
फुरजो. अ. फुर्झह्.
फुरसद. अ. फुर्सत.
फेण. सं. फणा.

फेफसां. सं. फुप्फुस.
फरिस्त. अ. फ़िहि्रस्त.
फेल. अ. फ़िअल.
फोज. अ. फ़ौज.
फोफळ. सं. पूगफल.

ब.

बकरो. सं. बर्करः.
बकाल. अ. बक़्क़ाल.
बक्षी. फा. बख्शी.
बक्षिस. फा. बख्शिश.
बखतर. फा. बक्तर.
बखील. अ.
बख्त. फा.
बगलो. सं. बक.
बगासुं. सं. विकास.
बगीचो. फा. बागीचह्.
बच्चुं. बच्चो. सं. वत्स.
बजार. फा. बाज़ार.
बंड. सं. खंडन.
बंद. फा.
बंदी. फा.
बंदीखानुं. फा. बंदीखानह्.
बंदो. फा. बंदह्.
बंदोबस्त. फा.
बरकत. अ.
बरखास्त. फा. बर्ख्वास्त.
बरतरफ.फा.बरतर्फ.बर.फा.तर्फअ.
बरदास्त. फा.
बरफ, बरफी. फा. बर्फ, बर्फी.
बरबाद. फा. बर्बाद.
बराबर. फा.
बलके. फा. बल्के.
बला. अ.
बस. फा.
बळद. सं. बलीवर्द.
बहादुर. फा.
बहार. फा.=खीलवुं.
बहाल. फा. ब. फा. हाल. अ.
बाग. फा.
बाजी. फा. बाज़ी.
बाजीगर. फा. बाज़ीगर.
बाजू. फा. बाज़ू.
बाजुबंध. सं. बाहुबंध.
बाजे. अ. बाझे.
बातल. अ. बातिल.
बाद. फा.
बाब. अ.
बाबत. फा.
बामदाद. फा. बाम्दाद.
बार (बंदूकनो). फा.
बार. सं. द्वादश.
बारणुं. सं. द्वार.
बारकस. फा. बार्कश.
बारगीर. फा. बार्गीर.
बारदान. फारसी. बार्दान.
बारनशी. फा. बारानशीं.
बारीक. फा.
बिन.=दीकरो. अ.

माथुं. सं. मस्तं.
मांदगी. फा.
मादा. फा.
मांदुं. सं. मंद.
माफ. अ. मुआफ.
माफक. अ. मुआफिक.
मामलत. अ. मुआमलत.
मामूल. अ. मअमूल.
मामो, मामी, मामेरुं. सं. मामक.
मारफत. अ. मअरिफत.
मारवाड. सं. मरुपाट.
मालिक. अ.
मालमता. अ.
मालण. स. मालिनी.
मालूम. अ. मअलूम.
माशूक. अ. मअशूक.
मासलो. अ. मसअलह्.
मासो. सं. माषः=तोल.
माहितं. अ. माहियत.
माह. फा. माहि.
माहेर. अ. माहिर.
मिजलस. अ. मजिलस.
मिजबानी. फा. मेहबानी.
मिजाज. अ. मिझाज.
मिजान. अ. मीझांन.
मिनारो. अ. मिनारह्.
मिरजा. फा. मिर्झा.
मिल्कत. अ.
मिसरी. अ. मिस्री.

मिसल. अ. मिस्ल.
मिसाल. अ.
मीनाकारी. फा.
मुकरदमा. अ. मुकद्दमह्.
मुकरर. अ. मुकर्रर.
मुकादम. अ. मुकद्दम.
मुकाबलो. अ. मुकाबलह्.
मुकाम. अ.
मुखतेसर. फा. मुख्तसर.
मुखत्यार. फा. मुख्तयार.
मुडदुं. सं. मृतकं.
मुतालिक. अ. मुतअल्लिक.
मुत्सद्दी. अ. मुतसद्दी.
मुदत. अ. मुद्दत.
मुदाम. अ.
मुद्दो. अ. मुद्दआ.
मुनशी. अ. मुन्शी.
मुनसफ, मुनसिफ. अ. मुन्सिफ.
मुनीम. अ. मुनीब.
मुबारक. अ.
मुरब्बी. अ.
मुरब्बो. अ. मुरब्बा.
मुरवत. अ. मुरुव्वत.
मुलतवी. अ. मुल्तवी.
मुलाकात. अ.
मुलाम. अ. मुलाइम.
मुल्लां. अ. मुल्ला.
मुश्केल. अ. मुश्किल.

मजाक. अ. मझाह. हिं. मझाख.
मजीठ. सं. मंजिष्ठ.
मजूर. अ. मझदूर.
मंजूर. अ. मंझूर.
मता. अ. मताअ.
मतुं. सं. मतं.
मथाळुं, मथोडुं. माथुं जुओ.
मदत, मदद. अ. मदद.
मनसूबो. अ. मन्सूबह्.
मना. अ. मनआ.
मनाई. अ. मनही.
मनारो. अ. मिनारह्.
मफत. फा. मुफ्त.
मरज. अ. मर्झ.
मरजाद. सं. मर्याद.
मरजी. अ. मर्झी.
मरद. फा. मर्द.
मरतबो. अ. मरतबह्.
मरामत. अ. मरंमत.
मरी. सं. मरीच.
मल. सं. मल्ल.
मलम. फा. मर्हम.
मलीदो. फा. मालीदह्.
मश.=बानुं. सं. मिष.
मशक. फा. मश्क.
मशगूल. अ. मश्गूल.
मशरू. अ. मश्रूअ.
मशहूर. अ. मशहूर.
मशाल. अ. मशअल.
मश्करी. अ. मश्खरी.
मसनद. अ. मस्नद.
मसलहत. अ. मस्लिहत.
मसाण. सं. श्मशान.
मसालो. अ. मसालिह्.
मसीद. अ. मास्जिद.
मस्तान, मस्ती. फा. मस्त.
महकूब. अ. मौकूफ.
महाल. अ.
महावत. सं. महामात्र.
महिनो. फा. माह्यानह्.
मा. सं. मातृ.
मांकडुं. सं. मर्कट.
मांकण. सं. मत्कुण.
माखी. सं. मक्षिका.
माग. सं. मार्ग.
मांचो. सं. मंच.
माछलुं, माछली. सं. मत्स्य.
मांजर. सं. मार्जार.=बिलाडी.
मांजर. सं. मंजरी.
माजी. अ. माझी.
माझम. अ. मुअझ्झम=मानवंत.
माझून=घेन चडे तेवो खावानो पाक.
माटी, मटोडी. सं. मृत्तिका.
मांटी, माटी, माटीडो. सं. मंतु.
माणस. सं. मनुष्य.
माणेक. सं. माणिक्य.
मातबर. अ. मुअतबर.

रंगरेज. फा. रंग्रेझ.
रंगीन. फा.
रजक. अ. रिझ्क.
रत. सं. ऋतु.
रतल अ.
रती. सं. रक्तिका.
रद. अ. रद्द.
रन्धो. फा. रदह्.
रकु. अ.
रमळ. अ. रमल.
रमूज. अ. रमूझ.
रवानगी. फा.
रवेस. फा. रविश.
रवैयो. फा. रवैयह्.
रसी, रास सं. रश्मि.
रस्तो. फा. रास्तह्.
राई. सं. राजिका.
राखस. सं. राक्षस.
राजी, राजीनामुं. अ. राझी, राझी-
नामह्. राझी अ. नामह् फा.
राणी. सं. राज्ञी.
रात. सं. रात्रि.
रातब. अ. रातिब.
रातुं. सं. रक्तं.
रान. सं अरण्य.
रास्त. फा.
राह, राहदारी. फा.
रिवाज. अ.
रूख. सं. ऋक्ष.
रूवां. सं. रोमन्.
रूश्वत. अ.
रूबरू. फा. रूबरू.
रूमाल. फा.
रूह. अ.=आत्मा.
रेखतो. फा. रेख्तह्.
रेच. सं. रेचनं.
रेजो. फा. रेझह्.
रेंट. सं. अरघट्ट.
रेण—न. सं. रजनी.
रेफ. सं. (ॅ)
रेशम. फा.
रोज. फा. रोझ.
रोनक. फा.
रोब. अ. रुअब.
रोशनाई. फा. रोश्नाई.

ल.

लखपति. सं. लक्षपति.
लगन. सं. लग्न.
लंगर. फा.
लगाम. फा.
लवाजम. अ. लवाझिम.
लवाद. अ. लवाझ.
लश्कर. फा.
लाकडी. सं. लगुडिका.
लाख. सं. लाक्षा.
लाख. सं. लक्ष.=सो हजार.
लांग. सं. लंक. एक प्रकारनुं धान्य.
लाज. स. लज्जा.

मुसलमान. अ. मुस्लिमान. मुस्लिम. अ. मान. फा. प्रत्यय.
मुसळुं. सं. मुसलः.
मुसाफरी. अ. मुसाफिरी.
मूंजी. अ. मूझी.
मूगट. सं. मुकुट.
मूगुं. सं. मूकं.
मूजब. अ. मूजिब.
मूठ. सं. मुष्टि.
मूतर. सं. मूत्र.
मूळ. सं. मूल.
मेज. फा. मेझ.
मेढो. सं. मेषः.
मेदान. अ. मैदान.
मेल. सं. मल.
मेवो. फा. मेवह्.
मेह. सं. मेघ.
मेहेताब. फा. मह्ताब.
मेहेमान. फा. मिहमान.
मेहेर. फा. मिह्.
मेहेरबानी. फा. मिह्बानी.
मेहेराब. अ. मिहराब.
मेहेल. अ. महल.
मेहेसूल. अ. महसूल.
मैयत. अ. मैयित.
मों, म्हों. सं. मुख.
मोकूफ. अ. मौकूफ.
मोगरी. सं. मुद्गर=हथोडी.
मोगरा. सं. मुकुर. प्रा. मुग्गारो.
मोघम. अ. मुब्हम.
मोघुं. सं. महार्घ.
मोज. अ. मौज.
मोजां. फा. मोझह्. पहेरवानां.
मोजां. अ. मौज. दरियानां.
मोजूद. अ. मौजूद.
मोजे. अ. मौझअ.
मोत. अ. मौत.
मोती. सं. मौक्तिक.
मोम. फा.
मोर. सं. मयूर.
मोरचो. फा. मोर्चह्.
मोरली. सं. मुरली.
मोलवी. अ. मौल्वी.
मोसल. अ. मुहस्सिल.
मोहबत. फा. महब्बत.
मोहोर. फा. मुन्ह=नाणुं.
मोहरम अ. मुहर्रम.
मोहोरुं. फा. मुहरह्.

य.

या. फा.
याद. फा.
याने. फा. यअनी.
यार. फा.
याळ. फा. अयाल.

र.

रकम. अ. रक्म.
रकाबी. अ. रिकाबी.
रगत. सं. रक्त.

वाकेफ. अ. वाकिफ.
वाघ. सं. व्याघ्र.
वाघरी. सं. वागुरिक.
वाछरडुं, वाछरुं. सं. वत्स.
वाजबी. अ. वाजिबी.
वाजुं. सं. वाद्य.
वांझणी. सं. वन्ध्या.
वांटो. सं. वंट.
वाडी. सं. वाटिका.
वांढो. सं. वंढः.
वाणियो. सं. वणिज्.
वाणी. सं. वाणि.
वात. सं. वार्त्ता.
वांदर. सं. वानर.
वान. सं. वर्ण.
वाम. सं. व्याम.=माप.
वामणुं. सं. वामन.
वायज. अ. वाइज.
वायदो. अ. वाइदह्.
वारस. अ. वारिस.
वारो. सं. वारः.
वाल. सं. वातल. खावाना.
वाल. सं. वल्ल. तोल.
वाली. अ.
वांस. सं. वंश.
वांसळी. सं. वंशिका.
वांसलो. सं. वासिः.
वांसो. सं. वंशः.
विख. सं. विष.
विजळी. सं. विद्युत्.
विटंबणा. सं. विडंबना.
विलायत. अ.
विवाह. सं.
विषे. सं. विषये.
विसामो. सं. विश्राम.
वेगण. सं. वंगन.
वेत. सं. वितस्ति.
वेपार. सं. व्यापार.
वेर. सं. वैर.
वेरागी. सं. वैरागी.
वेलण. सं. वल्लन.
वेलो. सं. वल्ली.
वेळु. सं. वालुका.

श.

शखस. अ. शख्स.
शंखणी. स. शंखिनी.
शपत. सं. शपथ.
शब. सं. शव.
शरम. फा. शर्म.
शराप. सं. शाप.
शराब. अ.
शरीक. अ.
शरु, शुरु. अ. शुरुअ.
शरे. अ. शरअ.
शाकण. सं. शाकिनी.
शाक. सं.
शादी. फा.
शाबाश. फा.

लाडु. सं. लड्डुकं.
लांबुं. सं. लंब.
लायक. अ. लाइक.
लाल. फा.
लालच. सं. लालसा.
लावो. सं. लाभ.
लाळ. सं. लाला.
लूंगी. फा.
लूण. सं. लवण.
लेजत. अ. लज्ज़त.
लेजो. अ. लह्ज़ह्.
लेबास. अ. लिबास.
लोहडुं, लोढुं. सं. लोहक.

व.

वइद. वैद. सं. वैद्य.
वकरो. सं. विक्रय.
वकील, वकालत. अ. वकील, विकालत.
वकूफ. अ. वुकूफ.
वक्कर. अ. वक्कर.
वखत. अ. वक्त.
वखा, वाखो. अ. वाकिअह्.
वखाण. सं. व्याख्यान.
वखूटुं, वछूटुं. सं. विसृष्ट.
वगर. अ. वगैर.
वगेरे. अ. वगैरह.
वजन. अ. वज़्न.
वजीर. अ. वज़ीर.
वड. सं. वट.
वडां. सं. वडा.
वडील. सं. वृद्ध.
वंडो. सं. वरंडः.
वणज. सं. वाणिज्य.
वतन. अ.
वतीपात सं. व्यतीपात.
वंत्याक. सं. वृंताक.
वदा, वदाई, विदाय. अ. वदाअ.
वफादार. अ. वफा. अ. दार फा. प्रत्यय.
वरक-ख. अ. वर्क.
वरत. सं. व्रत.
वरत. सं. वरत्रा.=चामडानी पटी.
वरवुं. सं. विरूपं.
वरस. सं. वर्ष.
वलंदो. हालंडस उपरथी.
वलदे. अ. वलदि.
वसवसो. अ. वस्वसह्.
वसीयत. अ.
वसीलो. अ. वसीलह्.
वसूल. अ. वुसूल.
वहाण. सं. वहिनी.
वहाणुं. सं. विभातं.
वहालु. सं. वलभं.
वहु. सं. वधू.
वहेम. अ. वह्म.
वहेवार. सं. व्यवहार.
वा. सं. वायु.
वांक. सं. वक्र

सतम. फा. सितम्.
सतर. अ. सत्र.
सतार. फा. सितार.
सतारे. फा. सितारह्.
सदरहू. } अ. सद्र, सद्रुहू.
सदर. }
सदी. अ.
सधाम सं. स्वधाम.
सन. अ.
सनद. अ.
सन्निपात. सं. सन्निपात.
सफर. अ. सफ़र.
सफाई. अ.
सफेत. फा. सुफ़ेद. सं. श्वेत.
सबक. अ.
सबजी. फा. सब्ज़ी.
सबब. अ.
सबर, सबूर. अ. सब्र.
सम, कसम. अ. कसम.
[illegible], सं. शमन.
[illegible], [illegible]. सं. [illegible].
समशेर. फा. शमशेर.
समशान. सं. श्मशान.
[illegible]. सं. [illegible].
सम्य. सं. सम्यक.
[illegible], सं.
[illegible], [illegible]. अ [illegible], [illegible]-
[illegible], [illegible]. अ. [illegible]. फा. प्रत्यय.
[illegible], सं. सदृश.
सरजोरी. फा. सर्ज़ोरी.
सरंजाम. फा
सरत. स. स्मृति.
सरदी. फा. सर्दी. सं. शरद्.
सरनशीन. फा. सर्निशीन.
सरनामुं. फा. शर्नामह्.
सरपाव. फा. सरेपाव.
सरबत. अ. शर्बत.
सरभरा. फा. सर्बराह्.
सरवस्व. सं. सर्वस्व.
सरसव. स. सर्षप.
सरहद. फा.सर्हद. सर. फा. हद. अ.
सराण. सं. शान.
सराफ. अ. सर्राफ.
सरियाम. अ. शारिआम.
सलंग. स. संलग्न.
सलाम. अ.
सलामत. अ.
सलामी अ.
सलाह. अ.
सलाट. सं. शिलाकुट्ट.
सलूक. अ.
सवा. स. सपाद.
सवाद. सं. स्वाद.
सवाल. अ. सुवाल.
सवार. फा. सुवार.
सासरे. स. श्वशुर.
ससलं सं. शशक.
सही. अ. सहीह.

शामिल. अ.
शाल. सं. शालि.=डांगर.
शाल. फा.
शाह. फा.
शाहेदी. अ. शाहिद.
शाहेर. अ. शाइर.
शिकस्त. फा.
शिकार. फा.
शिखंड. सं. शिखरिणी.
शिंगडुं. सं. शृंग.
शिथल. सं. शिथिल.
शियळ. सं. शील.
शियाळ. सं. शृगाल.
शियाळो. सं. शीतकाल:.
शिर. सं.
शीकुं. सं. शिक्यं.
शीरो. फा. शीरह्.
शीष. सं. शीर्ष.
शीसो. फा. शीशह्.
शीळो. सं. शल्य:. एक जातनुं प्राणी.
शुकन, सुकन. सं. शकुन.
शुमार. फा.
शेखीदार. फा. शेख. अ. दार. फा. प्रत्यय.
शेज. सं. शय्या.
शेठ. सं. श्रेष्ठ.
शेतरंज. फा. शत्रंज. सं. चतुरंग.
शेतरंजी. फा. शत्रंजी.
शेतान. अ. शैतान.
शेतुर. अ शह्तत.
शेर. फा.=वाघ.
शेरी. शेरडो. सं. शरणि.
शेवाळ. सं. शेवाल.
शेहेजोरी. फा. शहझोरी.
शेहेनशाह. फा. शहन्शाह.
शेहेर. फा. शऱ्ह.
शेहे. फा. शह.
शोख. अ. शौख.
शोर. फा.
श्रीफळ. सं. श्रीफल.

स.

संवत. सं. संवत्सर.
सइ. सं. सौचि.
सखत. फा. सख्त. सं. सक्त.
सखावत. अ.
सखुन. फा. सुखुन.
सगडी, शगडी. सं. शकटी.
संगीन. फा.
संगेमर्मर. फा.
सज. सं. सज्ज.
सजा. फा. सझा.
सजात. सं. सुजात, सजात.
संजोग. सं. संयोग.
सडक. सं. सरक:
सणगार. सं. शृंगार.
सत. सं. सत्.
सतजुग. सं. सत्ययुग.

साळो. सं. श्यालः
सिकलिगर. अ. सैकलगर. सैकल. अ. गर. फा. प्रत्यय.
सिक्को. अ. सिकह्.
सितारो. फा. सितारह्.
सिपाई. फा. सिपाही.
सिफारस. फा. सिफारिश.
सिबंदी. फा. सिबंदी.
सिरपेच. फा. सिर्पेच.
सिरस्तेदार } फा. सिरश्तह्दार.
सिरस्तो. } सिरश्तह्.
सिलेदार. फा. सलाह्दार.
सिवाय. अ.
सीनो. फा. सीनह्.
सीम. सं. सीमा.
सीरी. फा. शीरीनी.
सीसुं. सं. सीसं.
सुकान. अ. सुक्कान.
सुखड. सं. श्रीखंड.
सुद, शुद. सं. सुदि.
सुन्नत. अ.
सुरई. सं. सुरा.
सुरंग. सं. सुरंगा.
सुरमा. फा. सुर्मह्.
सुरवाळ. अ.
सुर्खी. फा.
सुलतान. अ.
सुलूक. अ.
सुस्ती. फा.
सूंठ. सं. शुंठि.
सूंड-ढ. सं. शुंडा.
सूतर, सूतळी. सं. सूत्र.
सूतार. सं. सूत्रधार.
सून. सं. शून्य.
सूनकार. सं. शून्यकार.
सूपडुं. सं. शूर्प.
सूबेदार. अ. सूबह्दार. सूबह् अ. दार. फा. प्रत्यय.
सूबो. अ. सूबह्.
सूर. सं. स्वर.
सूर. सं. शौर्य.
सूरत. फा.=चहेरो.
सूळ. सं. शूल.
सेंथी. सं. सीमन्त.
सेर, सेहेल. अ. सैर.
सो. सं. शत.
सोईयाणी, सइयाणी. सं. साविका.
सोगन. फा. सौगंद.
सोगात. फा. सौगात.
सोदागर. फा. सौदागर.
सोदो. फा. सौदा=माल.
सोनुं. सं. सुवर्ण.
सोबत. अ. सुह्बत.
सोभाग. सं. सौभाग्य.
सोमल. फा. सुंबुल.
सोय. सं. सूचि.
सोवासण. सं. सुवासिनी.
सोहाग. सं. सौभाग्य.

[illegible]

साठ. सं. षष्टि.

[illegible]

सात. सं. सप्त.

साधु. सं. साधु.

[illegible]

साहाय. सं. सहाय.

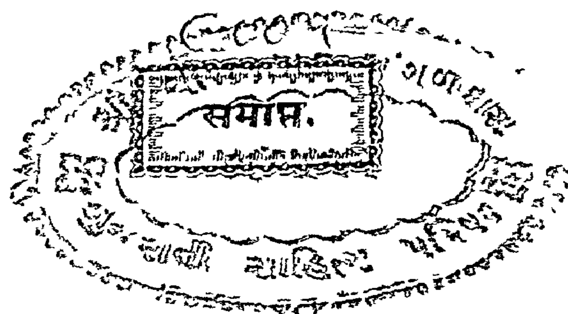
[illegible]

साहिब. अ. साहिब.

[illegible]

हाथी. सं. हस्ती.
हाम. अ. हामी.
हाल. अ.
हालत. अ.
हालमस्त. हाल. अ. मस्त. फा.
हिकमत. अ. हिक्मत.
हिकायत. अ.
हिंग. सं. हिंगु.
हिंगळोक. सं. हिंगूल.
हिजरी. अ. हिज्री.
हिंडोळा. सं. हिन्दोल.
हिम्मत. अ.
हिमायत. अ.
हिसाब. अ.
हिस्सो. अ. हिस्सह्.
हीक. सं. हिक्का.
हीण. सं. हीन.
हीरो. सं. हीरं.
हुं. सं. अहम्.
हुंडी. सं. हुंडिका.

हुंनुं. स. उष्ण.
हुजत. अ. हुज्जत.
हुनर. फा.
हुरमत. अ. हुर्मत.
हूकम. अ. हुक्म.
हेड. सं. हडि.
हेडकी. सं. हेका।
हेबक. अ. हेबत.
हेमक. अ. अह्मक.=गांडो.
हेरान. अ. हैरान.
हेवान. अ. हैवान
हेवाल. अ. अह्वाल.
हैयुं. सं. हृदय.
होज. अ. हौझ.
होठ. सं. ओष्ठ.
होडी. सं. होड.
होद्दो. अ. उह्दह्.
होश. फा.
होशियार. फा.
होळी. सं. होलिका.

सोळ. सं. षोडश.

ह.

हक. अ. हक्क.
हकारूं. सं. हकार.
हकीम. अ.
हकूमत. अ. हुकूमत.
हंगामो. फा. हंगाम.
हज. अ. हज्ज.
हजरत. अ. हिज्रत.
हजाम. अ. हज्जाम.
हजार. फा. हझार.
हजीरो. अ. हझीरह्.
हजूर. अ. हुझूर.
हडताल. सं. हरिताल.
हथेली. सं. हस्ततल.
हद. अ. हद्द.
हपतो. फा. हफ्तह्.
हबसी. अ. हब्शी.
हमणा. सं. अधुना.
हमाम. अ. हम्माम.
हमाल. अ. हम्माल.
हमी. अ. हामी.
हमेल. अ. हमाइल.
हमेश. फा. हमेशह्.
हयात. अ.
हर. फा.
हरगीज-स. फा. हर्गिझ.
हरडे. सं. हरीतकी.
हरण. सं. हरिण.
हरदम. फा. हर्दम.
हरफ. अ. हर्फ.
हरराज. अ. हर्राज.
हरस. सं. अर्श.
हराड, अराढ. सं. अष्टादश.
हराम. अ. हराम.
हरियाळुं. सं. हरित.
हरीफ. अ.
हरोल. तुर्की. हरावल.
हलक. अ. हल्कह्.
हलकारो. फा. हर्कारह्.
हलवो. अ. हल्वा.
हलाक. अ.
हलाल. अ.
हवा. फा.
हवाइ. फा.
हवाडो. सं. आहाव.
हवाल. अ. अह्वाल.
हवेली. अ.
हसद. अ.
हांडी, हांल्ली. सं. हंडिका, हंडी.
हांसल. अ. हासिल.
हाक. सं. हक्क.
हाकम, हाकेम. अ. हाकिम.
हाजर. अ. हाझिर.
हाट. सं. हट्ट.
हाडकुं. सं. हड्डुं.
हाथ. सं. हस्त.
हाथणी सं. हस्तिनी.

हाथी. सं. हस्ती.
हाम. अ. हामी.
हाल. अ.
हालत. अ.
हालमस्त. हाल. अ. मस्त. फा.
हिकमत. अ. हिक्मत.
हिकायत. अ.
हिंग. सं. हिंगु.
हिंगळोक. सं. हिंगूल.
हिजरी. अ. हिज्री.
हिंडोळा. सं. हिन्दोल.
हिम्मत. अ.
हिमायत. अ.
हिसाब. अ.
हिस्सो. अ. हिस्सह्.
हीक. सं. हिक्का.
हीण. सं. हीन.
हीरो. सं. हीर.
हुं. सं. अहम्.
हुंडी. सं. हुंडिका.

हुंनुं. सं. उष्ण.
हुजत. अ. हुज्जत.
हुनर. फा.
हुरमत. अ. हुर्मत.
हूकम. अ. हुक्म.
हेड. सं. हडि.
हेडकी. सं. हेका.
हेबक. अ. हैबत.
हेमक. अ. अह्मक.=गांडो
हेरान. अ. हैरान.
हेवान. अ. हैवान
हेवाल. अ. अह्वाल.
हैयुं. सं. हृदय.
होज. अ. हौज़.
होठ. सं. ओष्ठ.
होडी. सं. होड.
होदो. अ. उह्दह्.
होश. फा.
होशियार. फा.
होळी. सं. होलिका.

